

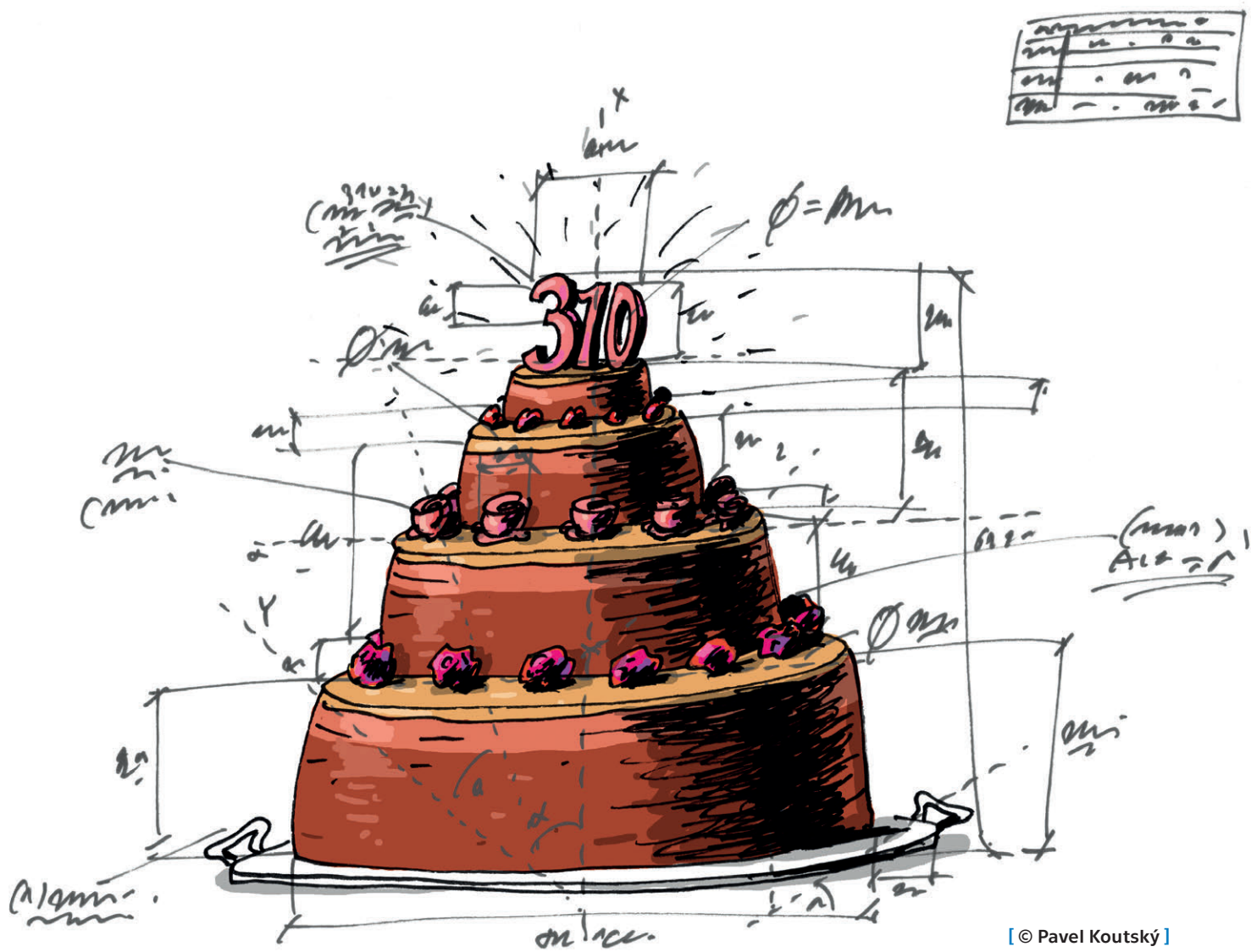
PRAŽSKÁ TECHNIKA

LET
ČVUT
V PRAZE

SPECIAL

Speciální vydání, prosinec 2017

Časopis Pražská technika vydává:

České vysoké učení technické v Praze,
Česká technika – nakladatelství ČVUT
IČO: 68407700

<http://ctn.cvut.cz/pt>

Adresa redakce:

ČVUT v Praze, Nakladatelství ČVUT – redakce,
Thákurova 1, 160 41 Praha 6

Redakční rada:

Předseda: doc. Ing. Jan Chyský, CSc.

Místopředseda: doc. Ing. Josef Jettmar, CSc.

Členové:

Bc. Veronika Dvořáková (FIT)

prof. PhDr. Marcela Efmertová, CSc. (FEL)

Ing. Mgr. Jan Feit (AS ČVUT)

Jiří Horský (FA)

prof. RNDr. Ivo Kraus, DrSc. (FJFI)

PhDr. Vladimíra Kučerová (redakce)

prof. Ing. Jiří Máca, CSc. (FSv)

doc. Ing. Kristýna Neubergová, Ph.D. (FD)

PhDr. Nikolaj Savický, Ph.D. (MÚVS)

Ing. Ida Skopalová (FBMI)

doc. Ing. Radek Šulc, Ph.D. (FS)

Šéfredaktorka:

PhDr. Vladimíra Kučerová,
tel. 224 355 030, vladimira.kuceroval@cvut.cz

Fotograf: Jiří Ryszawy,

Výpočetní a informační centrum ČVUT

Grafika: Lenka Klimtová

Titulní strana: Odborné knihy – „učební pomůcky“ české polytechniky, které jsou nyní součástí Historického fondu NTK.

Foto: Jiří Ryszawy

Cena: ZDARMA

Inzerce: objednávky přijímáme telefonicky na čísle 224 355 030 nebo e-mailem: vladimira.kuceroval@cvut.cz

Tisk: Grafotechna Plus, s. r. o.

Distribuce: ČVUT v Praze

Evid. č. přidělené MK ČR: MK ČR E 12752
ISSN 1213-5348

Přetisk článků je možný pouze se souhlasem redakce a s uvedením zdroje.

Vážené dámy, vážení pánové,

ocitáme se na sklonku roku 2017, ve kterém České vysoké učení technické v Praze oslavilo úctyhodných 310 let od svého založení. Rád bych připomenul klíčové momenty z našich oslav. Symbolicky byly zahájeny 17. ledna, v předvečer narozenin ČVUT, slavnostním zasedáním Vědecké rady ČVUT, na němž byl předán čestný doktorát architektu Miroslavu Šikovi. Novoroční koncert v Rudolfinu a Jarní koncert v podání Filharmonie Hradec Králové v Betlémské kapli doplnily oslavy hudebním programem. Podařilo se nám zorganizovat přednáškový cyklus Návraty na ČVUT, díky kterému si současní studenti mohli poslechnout příběhy našich úspěšných absolventů. Hlavní role patřila absolventům také na slavnostní galavečeři a ve filmu 310 let lví síly režisérky Veroniky Kastlové. Archiv ČVUT připravil vynikající podklady pro historický seriál pro sociální síť a ke zhlédnutí byla od února do května výstava historického fondu v Národní technické knihovně. Poprvé jsme uspořádali Zahradní slavnost, na které byly předány medaile vydané k 310 letům, navržené českým medailérem a sochařem Michalem Vitanovským. Po šesti letech se vrátily na ČVUT České akademické hry. Na Festivalu vědy patřila právem pozornost zdraví a propojení techniky a biomedicínských věd. Těší mě, že se zde sešlo několik tisíc mladých lidí a potenciálních studentů ČVUT, kteří si na vlastní kůži vyzkoušeli praktické výstupy vědy. Rok 2017 je také rokem dokončení budovy ČVUT – CIIRC. Tu jsme 2. května slavnostně otevřeli za účasti prezidenta a premiéra a 7. září ji oblékli do videomappingové show.

Tradice a dobré jméno ČVUT nás zavazuje k tomu, abychom i nadále pracovali a studovali se vším nasazením a podle našeho nejlepšího vědomí a svědomí. Bez společné práce a bez vás všech bychom nebyli nejlepší českou technickou univerzitou a nemohli realizovat oslavy v takovém rozsahu, v jakém se nám to podařilo.

Ještě jednou vám děkuji za podporu a přeji vše dobré do roku 2018.

Petr Konvalinka, rektor ČVUT

Císař Josef I. zaslal 18. 1. 1707 českým sněmovním komisařům reskript, ve kterém souhlasí s Willenbergovým návrhem inženýrské výuky, a poroučí jej projednat.

Profesor matematiky na pražské univerzitě a člen dvorské komise pro revizi veřejného školství František Josef Gerstner podal v roce 1798 první návrh na založení polytechniky v rakouské monarchii, kde by po vzoru pařížské École polytechnique inženýrské nauky úzce navazovaly na studium matematiky a exaktních věd, jak to vyžadovala industrializace českých zemí.

Dne 8. 9. 1815 byl Polytechnický ústav dekretem dvorské komise osamostatněn od pražské univerzity.

Výnosem Ministerstva školství a národní osvěty Československé republiky z 1. 9. 1920 se změnil název školy na ČVUT s vysokými školami (fakultami): inženýrského stavitelství, architektury a pozemního stavitelství, strojíního a elektrotechnického inženýrství, chemicko-technologického inženýrství, zemědělského a lesního inženýrství, speciálních nauk a Vysokou školou obchodní (začleněna v roce 1929).

1707

1717

1798

1802–1803

1815

1863–1869

1920

1939

Dekretem českých stavů z 9. 11. 1717 byla zřízena inženýrská profesura a Willenberg byl jmenován profesorem inženýrství. Výuka začala 7. 1. 1718, postupně byla doplňována o další předměty jako zeměměřičství, kreslení map, odvodňovací práce, konstrukce mechanismů na zvedání těžkých břemen apod. a směřovala k jejich civilnímu využití. Roku 1787 se stala součástí pražské univerzity.

V srpnu 1802 F. J. Gerstner při jednání o reorganizaci inženýrské školy v českém zemském sněmu prosadil myšlenku polytechniky. V březnu 1803 podepsal císař František I. dekret o založení Českého stavovského polytechnického ústavu. Jeho ředitelem byl jmenován Gerstner. Na nové polytechnice se začalo učit 10. 11. 1806.

Dne 23. 11. 1863, kdy císař František Josef I. schválil Organický statut Polytechnického ústavu, začala krátká historie pražské dvojjazyčné polytechniky. Po šesti letech (18. 4. 1869) byla škola rozdělena na český a německý polytechnický ústav Království českého.

Na základě vyhlášky říšského protektora Konstantina von Neuratha byly 17. 11. 1939 české vysoké školy uzavřeny.

str. 4–5

str. 6–7

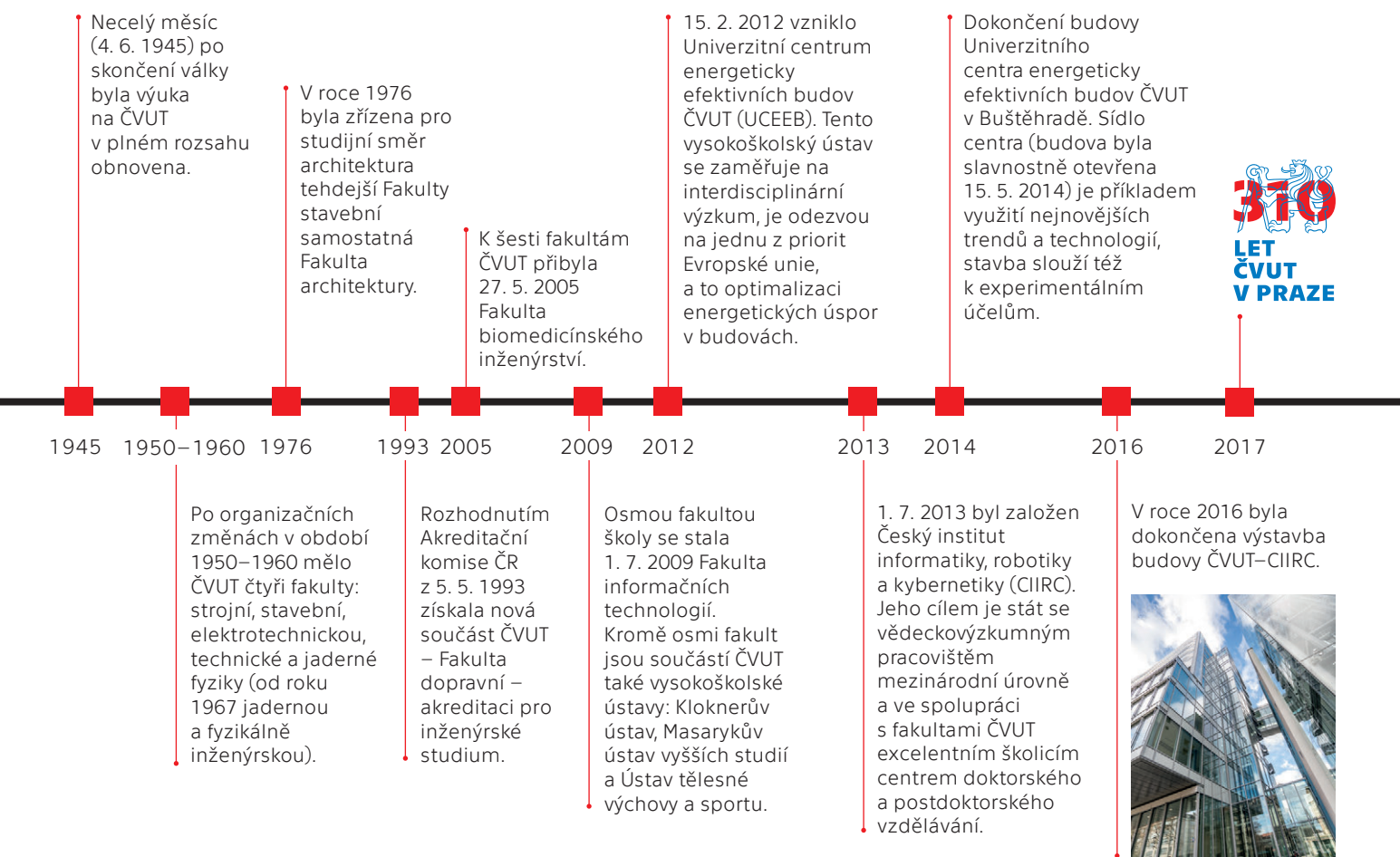
str. 16–18

str. 19–23

str. 24–25

310
LET
ČVUT
V PRAZE

Takhle to všechno začalo

O tom, co všechno je připraveno pro letošní oslavy 310. výročí ČVUT, hovořil na tiskové konferenci konané 17. ledna 2017 ve Svatováclavském sále Betlémské kaple rektor prof. Petr Konvalinka, jenž představil podrobný harmonogram dění spjatého s univerzitním výročím, a další představitelé školy, fakult a spolupracovníci, podílející se na jednotlivých událostech.

Na besedě se přitom nemluvalo pouze o slavnostních či méně oficiálních akcích spjatých s výročím univerzity. Novináře zajímal nejen vznik pražské polytechniky, jejíž počátek datujeme rokem 1707, kdy císař Josef I. zaslal 18. ledna českým sněmovním

komisařům reskript, ve kterém souhlasí s návrhem profesora inženýrství Christiana Josefa Willenberga a poroučí jej projednat. Výuka začala až v lednu 1718 a byla plánována pro prvních dvanáct posluchačů. Žurnalisté se na tiskové konferenci prof. Petra Konvalinky ptali i na žhavou současnost – na to, jak se na ČVUT změnila výuka fyziky a matematiky, jak se daří odstraňovat strach z těchto předmětů a jak škola pomáhá těm studentům, kteří v těchto klíkových oborech nemají dostatečné vědomosti ze svých středních škol. Rektor obratem podal výklad, co jednotlivé fakulty studentům v tomto směru nabízejí. A dodal, že problém vidí mnohem

dříve než až na vysoké škole. „Chtělo by to malinko změnit způsob výuky matematiky už na základních, ale hlavně na středních školách,“ dodal.

Další osobnosti poté přiblížily jednotlivé akce, které byly naplánovány na celý rok 2017 a kladly si za cíl nejen připomenutí veřejnosti historie ČVUT s vynikajícími výsledky odborníků i absolventů, ale též seznámení se současností této prestižní vysoké školy. Jejich součástí byly mj. výstavy, přednášky, videomapping, ale především spousta milých setkávání...

(vk) [Foto: Jiří Ryszawy]

Adrenalinové zákulisí...

Jaké to bylo, mít na starosti přípravu mnoha oficiálních akcí k výročí? Ptáme se Mgr. Andrey Vondrákové, vedoucí odboru PR a marketingu Rektorátu ČVUT.

„Bylo to mimořádné vypětí pro mě a všechny kolem. Byl to týmový projekt, na němž se podílel celý odbor PR a marketingu a samozřejmě jsme také spolupracovali s kolegy na fakultách a součástech. Program vznikal loni na podzim, kdy byl prezentován na Vedení, na Kolegiu rektora a na Grémium rektora. Pan rektor nás ve všem morálně podporoval, dal mi plnou důvěru pro přípravu a realizaci programu, což je zavazující. Mne osobně nejvíc bavila kreativní práce, hlavně vymýšlení narozeninového dortu, scénáře pro film 310 let Iví síly, z něhož vznikl i spot pro Českou televizi, která byla mediálním partnerem oslav. Během tří týdnů vidělo tento spot na obrazovkách České televize 1 610 566 diváků! Dále se sešla skvělá pracovní skupina k videomappingu na budovu ČVUT – CIIRC. Chtěla bych jim moc poděkovat, že to se mnou vydrželi a dotáhli jsme vše společně do dokonalého výstupu.

Velkou výzvou pro mě bylo slavnostní otevření budovy ČVUT – CIIRC a protokolární koordinace akce. Málokdo si uvědomuje, co všechno se v rámci takové akce děje v zákulisí, kolik lidí pracuje na tom, a kolik jim to zabere času, aby se na stejném místě po individuálních prohlídkách na minutu přesně sešel prezident a premiér. Oslavy 310 nebyly tak rozsáhlé jako 300 let před deseti lety, nicméně doufám, že se nám podařilo velmi důstojně zviditelnit ČVUT, připomenout jeho tradici a sdělit veřejnosti, že jsme moderní vysoká škola s širokým vědeckým a lidským potenciálem.“

(vk)

Medaile vydaná k 310 letům ČVUT udělala radost mnoha lidem z naší univerzity i z odborné veřejnosti. Ocenění, které uděluje rektor ČVUT osobnostem a významným hostům, ale především za zásluhy a úspěchy studentům a zaměstnancům ČVUT na návrh děkanů, bylo předáváno jak při slavnostním otevření budovy ČVUT – CIIRC, tak například při Zahradní slavnosti ve Valdštejnské zahradě. Autorem je český medailér a sochař Michal Vitanovský.

Archiv skrýval unikátní filmový dokument

Na tiskové konferenci 17. ledna, na které vedení univerzity přiblížilo chystané události vážící se k oslavám 310. výročí ČVUT, byl prezentován i krátký filmový dokument „Položení základního kamene novostaveb Českého vysokého učení technického v Praze-Dejvicích“ z produkce firmy bratři Deglové, který byl objeven v Národním filmovém archivu a pro ČVUT byl zdigitalizován. Čtyřminutový film s titulky zachycuje slavnost z 21. června 1925, na níž přijal pozvání prezident T. G. Masaryk, předseda vlády Antonín Švehla, primátor JUDr. Karel Baxa a další významní hosté. Veškerou přípravu této slavnosti zajišťovali profesori ČVUT. Celkovou úpravu prostranství navrhl profesor Antonín Engel – obvody jednotlivých budov byly vyznačeny s názvy fakult, na konci hlavní třídy (dnes Technická ul.) byla postavena krytá tribuna, po obou jejích stranách byly umístěny portréty významných osobností české techniky a Engelovy plány budoucího areálu. Tento dokument je ke shlédnutí na You Tube: <https://www.youtube.com/watch?v=JY8rONp-SGo>

(red)

I akademici rádi sladké

Pětipatrový dort o váze 120 kg s logem univerzity a významnými daty její historie osladil start oslav v Betlémské kapli. Na jeho výrobu bylo použito 1 200 ks vajec, 38 kg cukru, 32 kg hladké mouky, 20 kg čokolády, 18 kg másla, 14 litrů oleje, 5 kg mandlí a 5 kg kakaa. Prvního zakrojení se ujal rektor ČVUT spolu s novým čestným doktorem prof. Miroslavem Šikem, pochutnali si na něm studenti a pracovníci školy i vážení hosté...

(red) [Foto: Jiří Ryszawy]

➤ **Architektura není závod ani boj, nemá vítěze a poražených, alespoň v kategorii tvůrců, kromě architektonických soutěží. Možná to zcela neplatí o kategorii klientů a uživatelů našich staveb, o které by mělo jít především. Úspěchy, třeba potvrzené mezinárodní proslulostí, cenami nebo i čestnými doktoráty v naší disciplíně neměříme absolutně jako na olympiádách. Nechci se vůbec pouštět do debaty o tom, kdo je nejvýznamnější český architekt přelomu tisíciletí v mezinárodním měřítku, zda to byl Jan Kaplický nebo je Miroslav Šik či někdo jiný, třeba Eva Jiříčná a další.**

(prof. Ladislav Lábus,
Betlémská kaple, 17. 1. 2017)

Čestný doktor

První významnou akcí, kterou univerzita připravila ke svému 310. výročí, bylo předání čestného titulu doctor honoris causa profesoru Miroslavu Šikovi, švýcarskému architektu českého původu, které se uskutečnilo na slavnostním zasedání Vědecké rady ČVUT 17. ledna 2017 v Betlémské kapli. Čestný doktorát prof. Šik převzal z rukou rektora ČVUT prof. Ing. Petra Konvalinky, CSc., FEng., promotorem tohoto akademického aktu byl prof. Ing. arch. Vladimír Šlapeta, DrSc., hon. FAIA, významný historik architektury a vysokoškolský pedagog, jenž v letech 1990 až 1992, kdy architekt Šik vyučoval na ČVUT, stál v čele Fakulty architektury. Osobnost nového čestného doktora přítomným představil prof. Ing. arch. Ladislav Lábus, hon. FAIA, děkan FA ČVUT. Před televizními kamerami jsme se při projevu nového čestného doktora i při laudácii profesora Lábusa přenesli nejen do Švýcarska, kde profesor Šik mnoho let působí, ale i do dalších zemí, kde vznikala tvorba dalších dvou původem českých osobností, o nichž se v té souvislosti v kapli hovořilo – Evy Jiříčné a Jana Kaplického.

(vk) [Foto: Jiří Ryszawy]

MIROSLAV ŠIK patří mezi respektované postavy současné mezinárodní scény. Architekt českého původu, syn významného českého ekonoma, v roce 1968 emigroval s rodiči do Švýcarska, kde žije a pracuje dodnes. Studoval na ETH v Curychu, byl žákem italského architekta a teoretika prof. Alda Rossiho, jednoho z nejvýznamnějších architektů druhé poloviny 20. století. Na této škole po absolutoriu zůstal, zabýval se zkoumáním švýcarské architektury v době 2. světové války a asistoval u významného švýcarského architekta prof. Fabia Reinharta. Na počátku osmdesátých let založil v Curychu architektonickou kancelář. Koncem osmdesátých let zformuloval vlastní teorii tzv. analogické architektury, vycházející z lokálního kontextu, v souladu se svým okolím, bez vnějších efektů, z běžných materiálů a snažící se propojit staré s novým. Tato teorie mu získala postupně velký ohlas i respekt a přinesla celosvětové uznání. V letech 1990 až 1992 vyučoval na Fakultě architektury ČVUT a ovlivnil jednu generaci mladých českých architektů (skupina Nová česká práce – M. Kuzemský, M. Chalupa, D. Kraus, J. Šépka, J. Matula a další). Ve stejné době se svou kanceláří vyhrál tři architektonické soutěže a nemohl pokračovat ve výuce ve chvíli, kdy se projekty dostaly do realizace. Po Praze působil na EPF Lausanne a v roce 1999 získal profesuru na univerzitě ETH v Curychu. Vedle řady realizací ve Švýcarsku a letního domu v Čechách (Třeboň) má za sebou několik výstav napříč evropskými metropolemi i v Čechách (Praha 1991, České Budějovice 2013). Své teorie a názory publikoval v nespočtu mezinárodních architektonických časopisů, vydal několik knih a při příležitosti benátského bienále 2012 vydal vlastní monografii Miroslav Šik. Architektura 1988–2012.

Nejde o estetiku a formu, ale o etiku

Z laudatia prof. Ing. arch. Ladislava Lábusa, hon. FAIA, děkana Fakulty architektury ČVUT, v němž přítomným v Betlémské kapli představil osobnost profesora Miroslava Šika:

Dostalo se mi cti, že mohu na dnešním slavnostním zasedání Vědecké rady Českého vysokého učení technického v Praze předložit a zdůvodnit návrh na udělení čestného titulu „Doktor honoris causa“ architektu Miroslavu Šikovi, profesorovi ETH Zürich, který svou teorií i praxí patří mezi respektované významné architektky současné mezinárodní scény.

Udělení čestného doktorátu se mimo jiné váže na výjimečné události historie ČVUT i výuky architektury na této škole, které si naše univerzita i fakulta architektury připomíná: 40. výročí obnovení samostatných fakult architektury na technických univerzitách v Praze, Brně a Bratislavě a dnes probíhající oslavy 310. výročí založení ČVUT.

Udělení čestného doktorátu vychází ze tří aspektů hodnocení významu architekta Šika:

- Pro jeho vliv na vývoj současné architektury v mezinárodním měřítku, nejen vlastní tvorbou, ale zejména osobním přínosem k rozvoji teorie architektury, vytvořením svébytného, celistvého pojetého konceptu Analogické architektury, spojeného s rehabilitací nemodernosti a významu kontextu i důrazu na uplatnění sociálních a humanitních aspektů v architektonické tvorbě.

- Pro jeho vliv na studenty architektury v Praze i v Zürichu a Lausanne, jak vlastní tvorbou, tak osobním zaujetím a plným nasazením při výuce a intenzivní interpretaci teorie Analogické architektury, nabízející v dnešní hybridní době neobvykle celistvě a jednoznačně uchopené vnímání světa, tvořící základ pro teoretickou, obsahovou, formální i prezentační stránku návrhu.

- Pro jeho enormní vliv na formování celé generace „šikovných“ mladých českých architektů při jeho působení na FA ČVUT v Praze i za jeho následnou spolupráci s fakultou působením ve Vědecko-umělecké radě nebo v odborných komisích.

Celistvost a komplexnost i důslednost jeho postojů z něj učinila jednoho z guruů soudobé architektury.

Miroslav Šik je švýcarský architekt českého původu, syn významného reformního

ekonomy a politika Pražského jara Oty Šika. V roce 1968 emigroval s rodiči do Švýcarska, kde žije a pracuje dodnes.

V letech 1990–1992 vedl ateliér na Fakultě architektury ČVUT v Praze, kde svým působením výrazně ovlivnil studenty i prostředí celé fakulty. Neměl totiž jen přímý vliv na ty, co si zvolili jeho ateliér, ale nepřímý i na tehdejší ideovou, obsahovou a grafickou podobu projektů na škole. Z jeho studentů se etablovala skupina úspěšných mladých českých architektů, která pod názvem Nová česká práce uspořádala výstavu ve Fragnerově galerii. V letech 1993 a 1997 působil jako hostující profesor na EPF v Lausanne a od roku 1999 jako profesor na ETH Zürich.

Vedle řady realizací většinou ve Švýcarsku má za sebou několik výstav napříč evropskými metropolemi i v Čechách. Švýcarsko se ve svém pavilonu na benátském bienále 2012 prezentovalo jeho koncepcí architektury „A nyní Ansámbll!!!“. Své teorie a názory publikoval v mnoha mezinárodních architektonických časopisech, vydal několik knih a při příležitosti benátského bienále 2012 i vlastní monografii. Miroslav Šik, Architektur 1988–2012. V roce 2005 získal prestižní německou Cenu Heinricha Tessenowa, která se uděluje nejvýznamnějším současným architektům, před ním ji získali např. Peter Zumthor nebo David Chipperfield.

Miroslav Šik bývá v Česku často srovnáván z hlediska mezinárodního významu a vlivu na vývoj soudobé architektury s architektem Janem Kaplickým, cituji.:

„Podle odborníků je architekt Miroslav Šik ve světě respektovanější než Jan Kaplický. Hlavně díky teorii analogické architektury, která propojuje staré s novým.“

Architektura není závod ani boj, nemá vítěze a poražených, alespoň v kategorii tvůrců, kromě architektonických soutěží. Možná to zcela neplatí o kategorii klientů a uživatelů našich staveb, o které by mělo jít především. Úspěchy, třeba potvrzené mezinárodními proslulostí, cenami nebo i čestnými doktoráty v naší disciplíně neměříme absolutně jako na olympiádách. Nechci se vůbec pouštět do debaty o tom, kdo je nejvýznamnější český architekt přelomu tisíciletí v mezinárodním měřítku, zda to byl Jan Kaplický nebo je Miroslav Šik či někdo jiný, třeba Eva Jiřičná a další.

Záměrně uvádím tato tři jména jen z toho důvodu, abych upozornil, co tak odlišné, v případě porovnávání práce Kaplického a Šika možno říci naprosto protichůdné autory spojuje. Kromě vnějších okolností, např. že v roce 1968 emigrovali a od té doby působili v zahraničí, což jim uvolnilo prostor pro vlastní vývoj i jeho mediální echo a zároveň umožnilo odpoutání od lokálních problémů a omezených horizontů české architektury a společnosti, je spojuje i vnitřní, osobnostní a tvůrčí předpoklady. Nejen výrazný a svébytný, tudíž zapamatovatelný rukopis jejich návrhů staveb, ale i osobitě pojatá vlastní teorie, specifické myšlenkové zázemí jejich tvorby. Přitom u těchto dvou osobností orientovaná naprosto opačným směrem.

V reakci na tehdy již značně zprofanovanou podobu dříve avantgardní moderny i často povrchní postmoderní reflexe této situace v osmdesátých letech minulého století Šik také připomíná minulost, hluboce zakotvenou v naší společnosti i kultuře, včetně stavební kultury, ale učí s ní zacházet novým přirozeným způsobem. Kaplický velkoryse překračuje tyto tradiční vazby a míří do kosmickým programem ovlivněných organických forem budoucnosti – Future systémů architektury 21. století.

Znám některé realizace Miroslava Šika z vlastní zkušenosti. Jsou mi blízké svým zaujetím neodvracet se od tradice a dále ji tvůrčím způsobem rozvíjet. Především z nich však je zřejmé, že zde nejde o estetiku a formu, ale etiku. Sledování sociálních a humanitních i psychických aspektů prostředí, které jako architekti tvoříme.

Jak jsem se potkával s Miroslavem Šikem...

Moje setkávání s profesorem Miroslavem Šikem mělo několik vrstev a ty první byly vlastně indirektní.

Někdy na jaře 1968 měl jeho otec Ota Šik, tehdejší místopředseda vlády zodpovědný za hospodářskou reformu, televizní pořad, v němž vysvětloval, jakým způsobem hodlá svou reformu uskutečňovat. Vzpomínám si, že mne tehdy k televizi zavolala maminka, která se jinak o politiku tolik nezajímala, a poznamenala: „Podívej se, ten člověk je nezvykle pěkně oblečen a mluví jinak než ti ostatní partajní funkcionáři...“ Například tehdy pěkně vysvětlil, že Rakušané musejí na tabulku čokolády pracovat šest minut, zatímco my musíme pracovat hodinu a vyslovil naději, že bychom se mohli našim souseďům za pět let přiblížit, pokud se opravdu do té reformy pustíme... Dovedu si představit, že tím jednoduchým projevem si dokázal tehdy získat hodně příznivců. Avšak 21. srpna

přijely sovětské tanky – jen v prostoru „Kuláčku“ před komplexem ČVUT jich tehdy stála více než stovka, „Pražské jaro“ bylo umlčeno a Ota Šik se tehdy nevrátil s rodinou z dovolené v Jugoslávii a našel nový domov ve švýcarském St. Gallenu.

Na konci sedmdesátých let se v Praze proslýchlo, že Šikův syn Miroslav studuje architekturu na prestižní ETH v Curychu a brzy nato se v jednom švýcarském architektonickém časopise objevil i jeho teoretický příspěvek. V roce 1980 se tamní časopis Archithese rozhodl vydat speciální číslo (č. 6), věnované české meziválečné architektuře pod názvem „Avantgarde zwischen West und Ost“ a šéfredaktor Steinmann mne vyzval, abych tam napsal jeden z hlavních textů. Použil jsem upravené téze své ještě neobhájené kandidátské disertační práce. Mimo mne do tohoto čísla přispěli také dva Češi v exilu – Miroslav Šik z Curychu a Ota Máčel z TU Delft. To pak způsobilo velkou nevoli jak u vedení FA ČVUT, tak i Svazu architektů – předseda tehdejšího svazu napsal mému řediteli

Národního technického muzea, kde jsem pracoval, že jsem poškodil kulturní politiku naší vlasti a že by měl zvážit moje další působení v tomto ústavu. Ředitel však zachoval klidnou hlavu, nevyhodil mne a udělil mi tehdy „jen“ písemnou důtku za nedovolené publikování v zahraničí a na poměrně dramatickou obhajobu své disertace jsem musel potom čekat ještě sedm let... Tak to byla ta indirektní setkání.

V únoru 1982 jsem se dostal na ETH v Curychu na vernisáž mé výstavy o architektu Kamila Roškotovi, mimo jiné autoru hrobky českých králů v katedrále sv. Víta. A tehdy jsem se potkal s Miroslavem Šikem poprvé osobně. Pracoval ke konci studia jako pomocná vědecká síla na Ústavu dějin a teorie architektury ETH a v tamním archivu mi velice pomohl rychle prostudovat a zkopírovat u nás neznámé dokumenty o aktivitách československé skupiny CIAM ve třicátých a čtyřicátých letech, o nichž jsem později uveřejnil studii v brněnském památkovém sborníku. Při té příležitosti

jsme si také popovídali, jednak o jeho studiu u věhlasného italského architekta Aldo Rossiho a také o „ohlasu“, vyvolaném speciálním číslem časopisu Archithese u nás...

V době sametové revoluce jsem se pak v lednu 1990 stal proděkanem a o rok později děkanem Fakulty architektury ČVUT. Mou největší starostí bylo dostat na fakultu významné domácí architekty z praxe, ale také osobnosti ze zahraničí, aby nám pomohly přiblížit školu současnému architektonickému diskurzu. Jedním z prvních, které jsem tehdy oslovil, byl právě Miroslav Šik. Nejprve přijel na přednášku, v níž vysvětlil svůj koncept analogické architektury a překvapil tehdy studenty tím, že poukázal na to, že nemusíme vždy čerpat inspiraci jen z těch nejslavnějších světových staveb a trendů, ale že je možno architektonickou krásu čerpat i z dechu všedního dne, z překvapivých zákoutí periferie a průmyslových zón. Tím se od všech ostatních radikálně lišil a studenty enormně zaujal.

Když se potom na jeden rok ujal vedení ateliéru, byla jeho třída vždy nabitá soustředěním a energií, která přecházela z vyučujícího na studenty. Díky autoritě, kterou si rychle získal, mohl zvyšovat nároky a své studenty naučil velmi ostře a systematicky pracovat, což mělo vliv i na celkové klima na fakultě. Konzultace v ateliéru doplňoval přednáškami, na nichž bylo vždy nabito a jimiž rozšiřoval obzory i odbornou diskuzi. Paradoxně v Praze vyrostl (žil do svých patnácti let) v domě „Molochov“ na Letné vedle stadionu Sparty, vynikajícím díle funkcionalistického architekta a absolventa ČVUT Josefa Havlíčka, ale inspiraci hledal v každodennosti Žižkova, Libně a dalších pražských předměstí. Tento koncept výuky a tvorby mu vynesl i mnoho kritiky, zejména u starších pedagogů, a tak jsem ho musel i často bránit a tajně podporovat. Šikovi studenti tehdy založili skupinu Nová česká práce, dnes jsou úspěšnými architekty a někteří z nich i pedagogy naší fakulty. Tehdy mne také Miroslav Šik požádal, abych mu napsal doporučující dopis pro EPF Lausanne, kde se ucházel o hostující profesuru. To byl pro mne signál, že působení na ČVUT i pro něho mnoho znamenalo. Nakonec jsem ho přesvědčil, aby se na ČVUT habilitoval. Brzy nato byl pak povolán za profesora ETH v Curychu, kde působí dodnes.

Nedlouho potom, na konci devadesátých let, přivezl do Prahy svého spolužáka architekta Jacquese Herzoga (ateliér Herzog-de Meuron), jednoho z nejslavnějších současných architektů s realizacemi Ptačího hnízda

➤ **Miroslav Šik nejprve přijel na přednášku, v níž vysvětlil svůj koncept analogické architektury a překvapil tehdy studenty tím, že poukázal na to, že nemusíme vždy čerpat inspiraci jen z těch nejslavnějších světových staveb a trendů, ale že je možno architektonickou krásu čerpat i z dechu všedního dne, z překvapivých zákoutí periferie a průmyslových zón.**

Prof. Ing. arch. Vladimír Šlapeta, DrSc., Hon. FAIA, Hon. FRIBA, významný historik architektury a vysokoškolský pedagog, působí na Fakultě architektury ČVUT v Praze a na VUT v Brně. Je synem architekta Lubomíra Šlapety. Po dokončení studia architektury na ČVUT v Praze v roce 1972 pracoval jako architekt v Ostravě. V letech 1973–1991 byl vedoucím oddělení architektury Národního technického muzea v Praze. V období 1991–1997 byl děkanem Fakulty architektury ČVUT, do roku 2000 prorektorem ČVUT. V roce 2003 byl znovu zvolen děkanem Fakulty architektury ČVUT. V letech 2006–2010 byl děkanem Fakulty architektury VUT v Brně, 2013–2014 byl hostujícím prof. na Cooper Union v New Yorku. Nyní je profesorem na Ústavu teorie a dějin architektury FA ČVUT. Je autorem řady publikací o moderní architektuře a urbanismu. (vk)

v Pekingu nebo nové Tate Gallery v Londýně a bylo skvělé, že zorganizoval i jeho přednášku a na závěr mne pozval na společnou privátní večeři v Mánusu.

Tím však naše kontakty neskončily. Na jaře 2005 uspořádala Fakulta architektury ETH výstavu díla mého otce a strýce – Lubomíra a Čestmíra Šlapetových. Vedle ředitele Ústavu teorie a dějin architektury Wernera Oechsline na vernisáži promluvil i Miroslav Šik. Tehdy s osobitým vtipem vysvětlil polohu celé české avantgardy v evropském kontextu, zejména ve vztahu k moderně francouzské a švýcarské. Vzpomínám si, že proslov začal tak, že nakreslil křídou na tabuli předválečnou mapu Evropy a prohlásil, že Češi tehdy v době avantgardy dělali, jako kdyby Německo neexistovalo, což mělo v publiku, kde byla přítomna i řada německých kolegů, značný ohlas... A když se na konci téhož roku Toepferova nadace v Hamburгу rozhodla udělit prestižní medaili Heinricha Tessenowa Miroslavu Šikovi, požádala mne, abych v Drážďanech, kde se tradičně medaile uděluje, pronesl Laudatio. Předtím mne Miroslav pozval k návštěvě Třeboně, kde má svůj druhý domov a provedl mne tímto kouzelným jihočeským městem se svým originálním komentářem. V Drážďanech jsem pak mohl i v mezinárodní společnosti připomenout nejen jeho působení na ETH a jeho architektonické dílo ve Švýcarsku, ale také jeho zásadní podíl na formování výuky na FA ČVUT.

A když jsme se letos v lednu potkali v šatně Betlémské kaple před udělením čestného doktorátu, pro který mne děkan Lábus ustanovil promotorem, oba jsme se zaradovali z další etapy našeho setkávání a Miroslav, již oděn ve slavnostním taláru, ke mně zašepтал: „Ten můj proslov se ti moc líbit nebude.“ Ale nebylo tomu tak. Šik velmi decentně zkritizoval současnou českou architektonickou tvorbu a jako možný příklad inspirace uvedl švýcarské, na družstevním základě založené bytové hospodářství a stavění. Bylo dobře, že i takový hlas bylo slyšet, a to za přítomnosti většiny jeho někdejších žáků a řady předních českých architektů. A je také dobře, že se Miroslav Šik opět občas začíná objevovat na naší profesionální scéně, ať účastí v porotách soutěží nebo přednáškami. Jeho osobitá poloha je výzvou k permanentní úvaze, kam se budeme v architektuře a urbanismu ubírat i v budoucnu.

prof. Vladimír Šlapeta
[Foto: Jiří Ryszawy]

Novoroční koncert

Slavnostní Novoroční koncert k 310. výročí vzniku ČVUT v Rudolfinu byl opravdovým uměleckým zážitkem. Na programu byly skladby Antonína Dvořáka: Karneval, Česká suita a Mše D-dur („Lužanská“). Účinkoval Symfonický orchestr Českého rozhlasu, Kühnův smíšený sbor, dirigoval Ondřej Lenárd. A proč byla vybrána právě uvedená díla Antonína Dvořáka? „Když jsme přemýšleli o programu letošního Novoročního koncertu ČVUT, napadlo nás zkusit ukázat některé doteky hudby a umění zprostředkované významnými osobnostmi. Příkladem je Dvořákova mše D-dur, zvaná „Lužanská“. Celkem přirozeně jsme pak volili celý večer dvořákovský,“ říká prof. František Vejražka, znalec hudby a organizátor koncertů vážné hudby na ČVUT, jenž jednotlivé skladby ve stručnosti přibližuje:

O Mši D-dur „Lužanské“

Josef Hlávka, zakladatel dodnes fungující nadace, architekt, stavitel, bohatý člověk a štědrý mecenáš, podporoval i umělce. Ti pak za ním často zajížděli do Lužan. Součástí přestavby zámku byla i výstavba kaple podle Hlávkovu návrhu. Pro její vysvěcení požádal Hlávka Antonína Dvořáka o napsání mše. Dvořák se díla ujal a vytvořil mši pro malé obsazení, tj. sbor, sólisty a varhany. Mše byla poprvé provedena 11. září 1887. Ženská sóla zpívaly paní Hlávková a paní Dvořáková, provedení řídil sám Antonín Dvořák.

O Karnevalu

Tři koncertní ouvertury V přírodě, Karneval a Othello psal Antonín Dvořák v letech 1891–1892, kdy už měl za sebou osm symfonií z devíti, velké vokální formy Stabat Mater a Svatou Ludmilu. Karneval, druhá z předeher, vpadá bouřlivým, opojným tématem v barvách celého orchestru – výkřikem života a jeho radosti.

O České suítě

Českou suitu dokončil osmatřicetiletý skladatel v roce 1879 v závěru období, které jeho životopisec Otakar Šourek označuje jako slovanské. Podle Burghauserova seznamu měl skladatel za sebou kolem 90 skladeb, třebaže opusové číslo suitu je 39. Z nejvýznamnějších sem, kromě pěti oper, patří hymnus Dědicové Bílé hory, kterým na sebe Dvořák poprvé významně upozornil v Čechách, Moravské dvojzpěvy, které mu přinesly přízeň Johanesa Brahmsa a zájem nakladatele Simrocka, Stabat Mater a především 1. řada Slovanských tanců, která mu otevřela cestu do světa a její úspěch významně přispěl k Dvořákovu evropskému věhlasu a česká i světová hudba v ní získala dílo nevyčíslitelné ceny.

(vk)

[Foto: Jiří Ryszawy]

Ples

XI. reprezentační ples ČVUT na Žofíně byl zahájen 18. února od 19.00 hodin a jako téma byla zvolena černobílá. K tanci a poslechu hrál Plesový orchestr pražských symfoniků a Orchester Karla Vlacha, s nímž vystoupila Bára Basiková a Dušan Kollár. Dále zaspívala Tonya Graves, Jožka Černý, Trio ambient a Electroshock. Oblíbenou diskotéku uváděl DJ Oldřich Burda. Večerem provázel Petr Rajchert. Předtančení se ujal Bohemia balet. Ples ČVUT uvítal na Žofíně tisíc hostů z řad studentů, akademických pracovníků, zaměstnanců, absolventů a zástupců spolupracujících firem a institucí.

(red)

[Foto: Jiří Ryszawy]

Jarní koncert

Dne 1. března se v historických prostorách Betlémské kaple uskutečnil Jarní koncert ČVUT, na němž vystoupila Filharmonie Hradec Králové s dirigentem Andreasem Sebastianem Weiserem. Hostem koncertu byla německá mezzosopranistka Anna Haase. Na programu byl Sen noci svatojánské, předehra k Shakespearově hře op. 21 Felixe Mendelssohna-Bartholdyho, Letní noci op. 7 – cyklus písní pro mezzosoprán a orchestr Hectora Berlioze a Symfonie č. 7 A dur op. 92 Ludwiga van Beethovena. Dosaženou interpretační kvalitu Filharmonie Hradec Králové ocenili nejen návštěvníci Jarního koncertu ČVUT, ale dokumentují ji i CD nahrávky pro tuzemské i zahraniční společnosti nebo pro Český rozhlas.

(red)

[Foto: Jiří Ryszawy]

Dědictví profesorů-zakladatelů

Historický fond NTK ve spolupráci s ČVUT uspořádal výstavu, která se zaměřila na první profesory, kteří stáli za vznikem školy. V 60 rámech byly na kopířích představeny knihy, které byly darovány/zakoupeny profesory Ch. J. Willenbergem, J. F. Schorem, F. A. L. Hergetem a F. J. Gerstnerem. Důraz byl kladen na tzv. provenienční znaky, jako jsou podpisy, věnování, razítka či ex libris.

(red) [Foto: Jiří Ryszawy]

Přednáškový cyklus „Návraty na ČVUT“

Nevšední přednášky s nevšedními osobnostmi obohatily na jaře život na ČVUT. Od března do konce května se uskutečnila čtyři setkání z cyklu Návraty na ČVUT, který byl připraven v rámci výročí 310 let ČVUT a dal si za cíl prostřednictvím zajímavých hostů z řad absolventů nebo jiných významných osobností představit studentům, pedagogům i veřejnosti inspirativní životní příběhy.

O zkušenosti se jako první 27. března podělil Ing. Ivan Pilný, tehdejší předseda Hospodářského výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu. Poté se 19. dubna uskutečnila beseda s Ing. Liborem Mertlem, jedním ze zakladatelů firmy ComAp. Společnost založená absolventy ČVUT patří mezi světovou špičku v oboru řídicích systémů a monitoringu pro nezávislé zdroje výroby energie. Následující přednáška se uskutečnila 10. května, kdy Tamar Newberger, manželka bývalého amerického velvyslance Andrewa Schapira, hovořila především o oblasti IT. Než přijela s manželem do ČR, měla v USA úspěšnou kariéru v IT v Silicon Valley v oblasti vývoje softwaru. 18. května pak na ČVUT přednášel Ing. Jan Sadil, jenž byl mj. v roce 2014 zvolen Bankéřem roku.

(vk) [Foto: Jiří Ryszawy]

Galavečeře

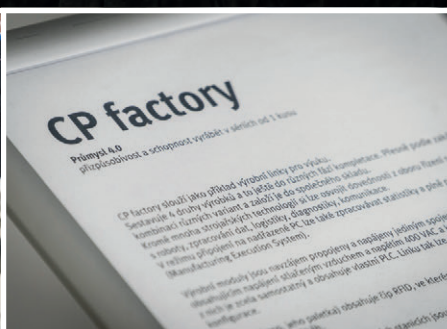
V nejnovějších prostorách ČVUT – v novostavbě na Jugoslávských partyzánů – se 27. dubna uskutečnil galavečeř s významnými absolventy a zástupci průmyslu, jímž provázal Daniel Stach. Během setkání v Respiriu budovy ČVUT – CIIRC došlo nejen na tříchodovou večeři, ale i na hudbu a zpěv. Odehrála se zde i premiéra filmu „310 let Iví síly“ režisérky a absolventky Fakulty architektury ČVUT Veroniky Kastlové s animacemi Pavla Koutského. Hosté měli také možnost prohlédnout si další prostory nejmodernější budovy ČVUT. Spoustu informací o objektu získali nejen při zajímavých prezentacích, ale i v publikaci „HOTOVO! po deseti letech“, která mapuje jednotlivé fáze výstavby a byla k dispozici pro všechny účastníky gala-večeře.

(red) [Foto: Jiří Ryszawy]

Slavnostní střiž

Po deseti letech hotovo! Slavnostní otevření budovy ČVUT – CIIRC se uskutečnilo 2. května 2017. Významné události se kromě rektora ČVUT Petra Konvalinky a ředitele Českého institutu informatiky, robotiky a kybernetiky Vladimíra Maříka zúčastnil prezident ČR Miloš Zeman, premiér Bohuslav Sobotka a další hosté. Součástí radostných okamžiků bylo i ocenění těch, kteří se s velkým osobním nasazením zhostili této investiční akce: medaili ČVUT k 310. výročí převzal Miloslav Pavlík, architekt Petr Franta a tři osobnosti CIIRC – Vladimír Mařík, Vít Dočkal a Ondřej Velek.

(vk) [Foto: Jiří Ryszawy]

Originální videomapping

Budova ČVUT – CIIRC, která byla slavnostně otevřena v květnu letošního roku, se ve čtvrtek 7. září představila jako prostor pro uměleckou světelnou produkci. Na vnější plášť budovy A byl po setmění opakovaně promítán videomapping, provázející dějinami technické univerzity od jejího založení (dobové rytiny a fotografie poskytl autorům projekce Archiv ČVUT) až do současnosti, jenž také připomněl úspěchy jednotlivců i spolupracujících týmů, symbolizoval jednotlivé fakulty a součásti a nastínil možnou budoucnost technických oborů, které vždy odrážely potenciál pokroku a rozvoje společnosti. Atraktivní projekce realizovaná z Vítězného náměstí, na kterou se přišlo podívat velké množství diváků, byla součástí oslav 310 let ČVUT.

Na videomappingu se autorsky účastnili František Pecháček a Josef Kortan ze skupiny BLACK/DIVISION, kteří již společně audiovizuálně oživil například Dům u Zvonu a podíleli se na soutěži Největší Čech. O scénář a režii se postarala Viktorie Čermáková, herečka a divadelní režisérka, působící v současné době převážně např. v Meet Factory, Švandově divadle nebo na Nové scéně. Originální hudební doprovodnou show složil Ondřej Mikula, jenž na české scéně elektronické hudby působí pod pseudonymem AidKid. Většina autorů absolvovala ČVUT.

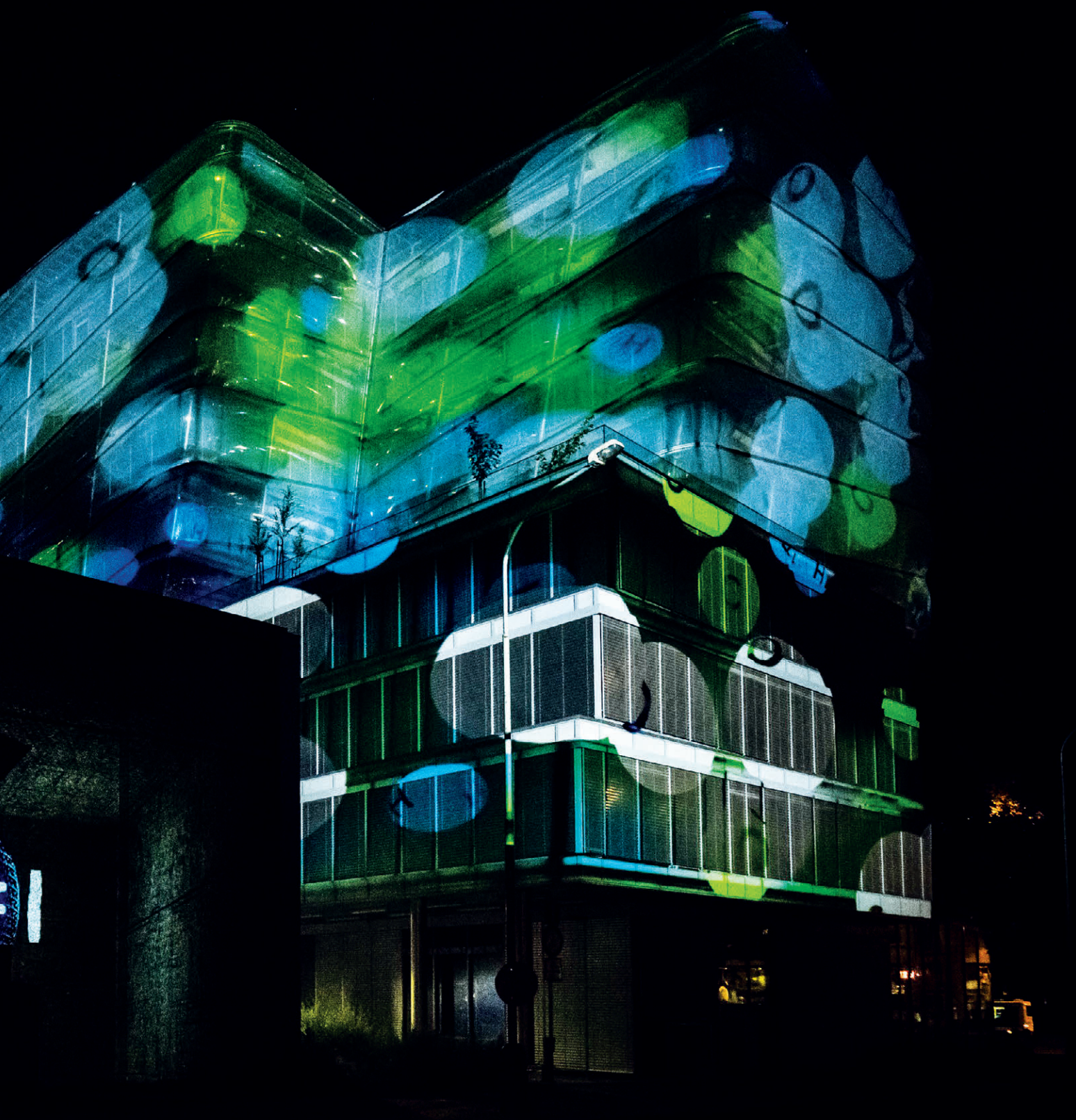
(vk) [Foto: Jiří Ryszawy]

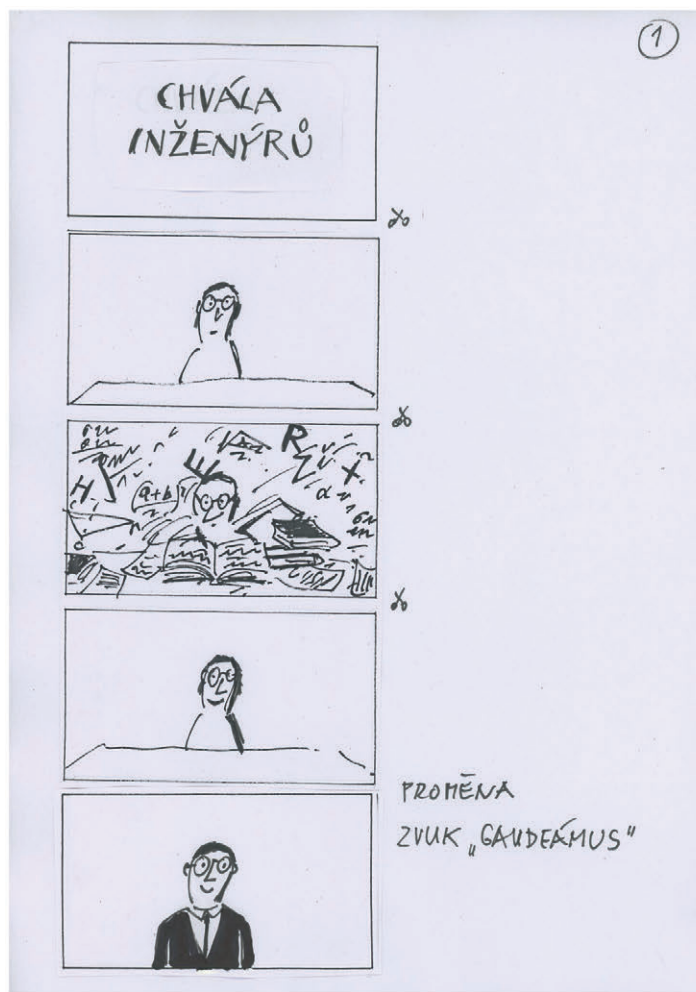
➤ Netradiční videoprodukce je k dispozici na Mediatéce ČVUT

<https://media.cvut.cz> (v sekci videopříspěvků)

a také na https://www.youtube.com/watch?v=hF_HUNt2i-Y

310 let lví síly

„Slavnostní filmový přípitek“ – netradičně pojatý dokument s využitím animací, se stal nejen zajímavou informační zkratkou, která byla v květnu puštěna do světa především prostřednictvím You Tube, ale i příjemným odlehčením a zpestřením oficiálních oslav. Jak se tento desetiminutový snímek točil? O ohlédnutí za úspěšným počinem jsme požádali režisérku Ing. arch. Veroniku Kastlovou.

(red)

Opět jsem se přesvědčila, že být tou jednou hlavou, v níž se nakonec všechno sbíhá, není jednoduché, ale to je asi téměř nadbytečné psát do časopisu pro ČVUT v Praze, jehož čtenáři jsou téměř všichni hlavami, v nichž se sbíhá nějaký projekt.

Jak to tedy vlastně všechno vzniklo?

Ve spolupráci s PR odborem Rektorátu ČVUT jsme zvolili žánr „slavnostního přípitku“ jako kombinaci metody reportážní a dokumentaristické, v průběhu jednání doplněné o animace. Měli jsme dvě hlavní linie. První byla linie místní, kdy jsme chtěli vytvořit pevný

rámec cesty z kladenské Fakulty biomedicínského inženýrství do dejvického kampusu a následně na Malou Stranu (kde výuka technických oborů v naší zemi začala) až do Betlémské kaple, kde se původně měl slavnostní a také premiérový večer konat. Chtěli jsme sledovat retrospektivní postup od nejmladších fakult a budov, přes ty, které jsou ve všeobecném povědomí zapsány jako tradiční, až k historickým místům Prahy, které stály u zrodu české technické inteligence. Vlivem přesunu konání slavnostní večera se nám tato linka nakonec ve filmu značně oslabila. Druhou stěžejní linkou byli průvodci filmem. Nechtěli jsme pracovat s nezú-

částněným suchým komentářem skrytého moderátora, ale poskytnout obraz živoucí přítomnosti, skutečných lidí, kteří jsou konfrontováni se současným stavem školy, její atmosférou, jejím každodenním ruchem. Průvodci filmu tedy přísluší ke třem generacím. Nejstarší prochází nejnovějšími místy, je přitom pamětníkem nejstarších dob a je tak konfrontován s nejnovějšími místy a trendy. Měl být emeritním profesorem nebo bývalým akademickým funkcionářem. Průvodce střední generace konfrontuje svá studijní léta a přínos školy pro praxi. Je absolventem školy, úspěšně pracuje v oboru, ale s akademickým prostředím není spjat. Nejmladším průvod-

Ukázka ze scénáře animací (kresby Pavla Koutského), který měl původně tři části s pracovními názvy „Chvála inženýrů“, „Chvála studentstva“ a „Chvála logistiky“. V plném znění byly nakonec s hudbou skladatele Zdeňka Zdeňka použity pouze první dvě části.

➤ Když jsem byla požádána o režirování krátkého filmu k 310. oslavám ČVUT, nesmírně mě to potěšilo. Vzápětí se ovšem dostavily až tíživé pocity odpovědnosti a úcty. Pro mě osobně se totiž nejedná jen o běžnou zakázku. K ČVUT mám velmi blízko. Absolvovali jej moji prarodiče stejně jako moje sestra i já. Ke spolupráci jsem přizvala vynikajícího kameramana Jaromíra Kačera, držitele Českého lva za kameru filmu Pouta v roce 2011, renomovaného animátora Pavla Koutského, který v roce 1987 získal prestižní ocenění Zlatého medvěda na festivalu Berlinale, a v neposlední řadě mého dlouholetého kolegu, scénáristu a dramaturga Ondřeje Novotného.

Natočit „slavnostní přípítek“
k 310. narozeninám ČVUT, největší
a nejstarší vysoké škole technického
zaměření u nás, byl pro celý tvůrčí
tým nelehkou výzvou. Jednalo se
totiž o unikátní spojení odborných
technických znalostí – a vyzdvižení
jejich významu – s potřebou vytvoření
odlehčené slavnostní atmosféry.

cem je současný student, který nás zavádí do historického centra města, je nositelem toho nejlepšího z minulého vývoje a zároveň člověkem, jehož práce by měla posunout hranice oboru i obecně lidského vědomí zase o krok dále. Výběr konkrétních osobností pak proběhl ve spolupráci s PR odborem Rektorátu a myslím, že všichni tři průvodci – prof. Ing. Václav Havlíček, CSc., Ing. Jan Sadil a Ing. Václava Piorecká – ve svých rolích nadmíru obstáli.

Krise přišla ve střížně...

Samotná natáčení probíhala různě, někdy více v klidu, jindy méně, někdy více při-

praveně a jindy zase spontánně. Tajemníci všech fakult a další kolegové nám vyšli vstříc, jak jen to bylo možné, a nejednou ve velmi krátké době zařídili a umožnili natáčení všude, kde to bylo potřeba nebo kde jsme si to přímo na place vymysleli.

Krize projektu přišla ve střížně. Měli jsme již třetí verzi filmu, ale stále to nebylo ono, nefungovalo to. Přemítali jsme, kde je chyba, zda bylo dobré rozhodnutí zkrátit animace a nepoužít značnou část historie ČVUT připravenou ve scénáři, zda jsme dobře vybrali pasáže rozhovorů, zda to má atmosféru, kterou jsme chtěli. S lehkou beznadějí jsme učinili rozhodnutí, ač bylo měsíc před pre-

miérou, že film musí nějak „vykvést“. Dotočili jsme rozkvetlé Dejvice, navzdory všem plánům o termínech, které nepředpokládaly natáčení ještě na jaře 2017, jsme nakonec celý film zalili dubnovými květy a lidmi, tedy hned po podepsání dodatku smlouvy o prodloužení termínu odevzdání. Nevím, zda je to výsada filmového nebo architektonického prostředí, v němž se pohybují, ale i přes veškerou snahu od počátku zvládat časový harmonogram a mít dostatečné rezervy, jsme finální rendery se zapracovanými korekturami odevzdávali den před slavnostním galavečerem, takže člověk jen převlékne šaty, musí mozek úplně vymazat od každého

framu, který se pár měsíců pořád dokola řešil, a v metru se snaží naučit nazpaměť těch pár vět do mikrofonu, aby nezapomněl někomu poděkovat. A pak dorazí na galavečer a v prostředí tak významných osobností zapomene, pln vděku, že tu může být, úplně všechno. Při dopoledním zkušebním promítání v Respiriu mi však (v reakci na moji hysterii, co vlastně večer budu do mikrofonu hostům a panu moderátorovi Stachovi povídat, když mě ještě ani neopustil stres, že jsme to vůbec dali dohromady) dal pan kameraman radu, jež se nezapomíná – s naprosto klidným pohledem sobě vlastním se na mě podíval a řekl upřímně a nepateticky:

„Hm... no... srdce Ti napoví.“ Ale i Jaromír Kačer, zkušený filmař a držitel Českého lva, psal hned pár minut po promítnutí neklidné esemesky, jak to všechno dopadlo a jestli se to líbilo. A tak jednou rukou přijímáte gratulace a druhou rukou Źukáte zprávy do mobilu napjatému štábu, že nevíte vůbec nic, ale že to všichni dokoukali. A přijdete o dezert, ale nějak to nevádí. A když se poté o půlnoci s nádhernou květinou, pro které máte slabost, protože přeci opět pomohly, vrátíte domů a v hlavě vám ještě zní gratulace a spokojené výrazy přítomných na galavečeru, vždy vás to motivuje k další práci a onen pocit naplnění, že to mělo všechno smysl a že máte za sebou krásnou a snad i úspěšnou premiéru, zůstává dodnes.

Zda tedy je „slavnostní přípítek“ 310 let lví síly, jak jsme chtěli, odlehčený i důstojný, dojemný i seriózní a úsměvný i slavnostní, nechť posoudí divák sám.

Veronika Kastlová
[Foto: Eva Círnfusová]

➤ Film je k vidění na You Tube
i na <https://www.cvut.cz/310>

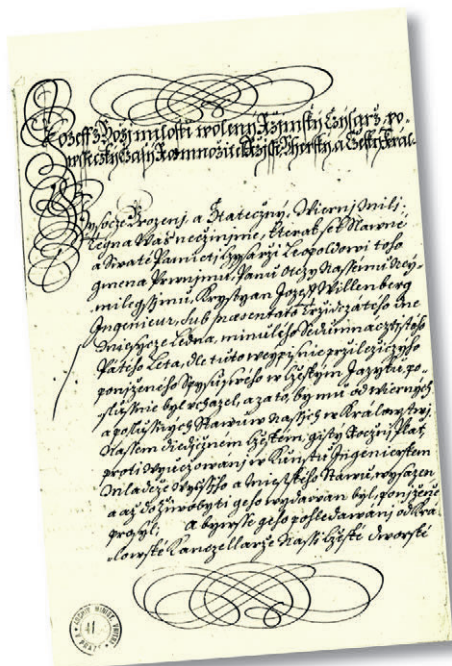
Režie: Veronika Kastlová
Dramaturgie: Ondřej Novotný
Kamera: Jaromír Kačer
Animace: Pavel Koutský
Hudba: Jan Tůma, Jonáš Zbořil,
Zdeněk Zdeněk
Zvuk: Jaroslav Jehlička,
Martin Roškaňuk
Střih: Vladimír Bezděk ml.
Postprodukce: UPP, Ivan Horák
Produkce: Eva Círnfusová
Účinkují: prof. Ing. Václav Havlíček,
CSc. / prof. Ing. Petr Konvalinka, CSc.,
FEng. / Ing. Václava Piorecká /
Ing. Jan Sadil

Trocha historie...

Zpravidla jedno historické ohlédnutí týdně jsme od ledna mohli sledovat na Facebooku ČVUT.

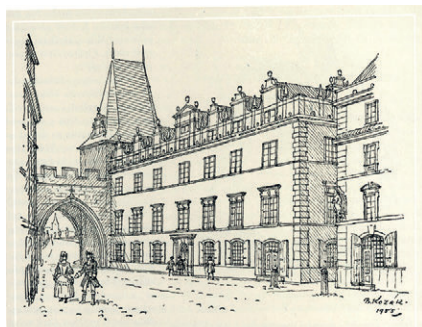
Dnes už nám přijde neuvěřitelné, že ještě v době 1. světové války mohly na technice ženy studovat pouze jako mimořádné studentky nebo tzv. hospitantky. Pro následující stránky jsme vybrali alespoň některá ohlédnutí, která připravil Archiv ČVUT, jak jsme je prezentovali (a které jsou stále přístupné) na <https://www.facebook.com/CVUT.v.Praze/>

(vk)

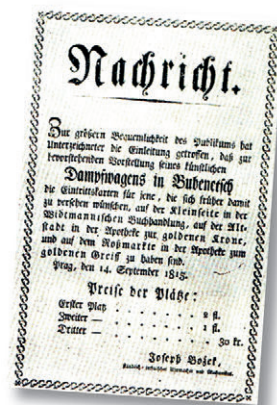
První strana reskriptu císaře Josefa I. z 18. ledna 1707, v němž žádá své komisaře u českého sněmu, aby s Christianem Josefem Willenbergem jednali o podmínkách jeho vyučování. Ten v roce 1705 oslovil císaře s nabídkou, že bude za plat vyučovat „inženýrskému kunstu“, tedy umění stavět opevnění. Dvorská válečná rada proto ověřila jeho znalosti a propůjčila mu koncem roku 1706 titul císařského inženýra. Originál dokumentu je uložen v Národním archivu, fond SM, L42/2, archivní kulturní památka.

Poblíž Karlova mostu, v Mostecké ulici č. 3, stojí Saský dům. Právě v této budově začal v lednu 1718 Christian Josef Willenberg vyučovat. Autorem kresby je Ing. Dr. Bohumír Kozák.

V březnu 1803 byl císařem Františkem II. jmenován první ředitel Královského Českého polytechnického ústavu. Stal se jím František Josef Gerstner, univerzitní profesor matematiky. Dokument je uložen v Archivu ČVUT, sbírka obrazových dokumentů.

Od roku 1837 přednášel na pražské polytechnice elementární matematiku a praktickou geometrii Christian Doppler. V roce 1841 byl jmenován profesorem a v roce 1842 publikoval objev popisující změnu frekvence a vlnové délky přijímaného oproti vysílanému signálu, způsobenou nenulovou vzájemnou rychlostí vysílače a přijímače, tzv. Dopplerův jev. Zdroj: Archiv ČVUT, sbírka obrazových dokumentů, reprodukce.

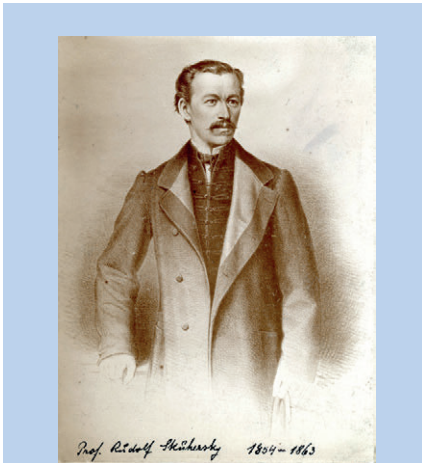

Na předvedení parovozu Josefa Božka, které se uskutečnilo 17. září 1815 v pražské Stromovce, se prodávaly vstupenky. Na obr. nahoře tehdejší plakát oznamující tuto akci a ceník vstupenek. Zdroj: J. Streit: Božkové, Praha 1953, str. 92.

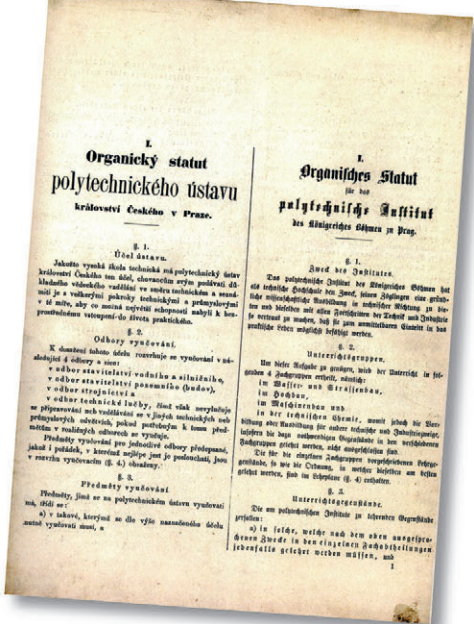

V revolučních letech 1848 a 1849 požadovaly studentské legie občanské i akademické svobody, například zrovnoprávnění obou zemských jazyků při výuce a povolení spolkové činnosti. V červnovém povstání roku 1848 se v Praze proti vojsku generála Windischgrätze stavěly barikády. Studenti polytechniky ji postavili před budovou školy, v dnešní Husově ulici. Zdroj: Archiv ČVUT, sbírka obrazových dokumentů, reprodukce.

Studentská legie techniků se v roce 1849 aktivně zapojila do obrany Klementina u Karlova mostu. Za přípravu povstání bylo odsouzeno, nebo během několika let vyšetřování zemřelo, 22 studentů polytechniky. Na dobové ilustraci jsou zachyceny spolkové studentské kroje. Zdroj: Archiv ČVUT, sbírka obrazových dokumentů, reprodukce.

Profesor deskriptivní geometrie, Rudolf Skuherský (1828–1863), začal jako první v roce 1861 svůj předmět přednášet v českém jazyce. Teprve tři roky poté byly oba zemské jazyky pro výuku zrovnoprávněny. Zdroj: Archiv ČVUT, sbírka obrazových dokumentů.

Profesor Karel Kořistka se významnou měrou podílel na přípravě tzv. Organického statutu. Podle něj byla od akademického roku 1864/1865 výuka již od prvních ročníků rozdělena do čtyř oborů: stavitelství vodní a silniční, pozemní stavitelství (budov), strojnictví a technická lučba (chemie) s povinnými a nepovinnými přednáškami. Byla také zřízena funkce každoročně voleného rektora a jeho úřad. Řízení školy převzal profesorský sbor. Zdroj: Archiv ČVUT, fond Polytechnický ústav.

V roce 1868 rozhodl zemský sněm o rozdělení pražské polytechniky na dva ústavy, a to podle vyučovacího jazyka. Začal tak existovat Český polytechnický ústav a Německý polytechnický ústav. Oba byly od 1. ledna 1875 zestátněny. Na ilustraci přehled přednášek studijního programu české polytechniky pro akademický rok 1869/1870. Zdroj: Archiv ČVUT, fond 120, sbírka studijních programů.

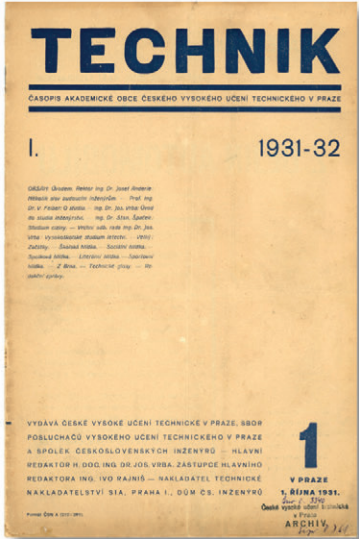
Přehled přednášek na českém polytechnickém ústavu království českého v Praze, pro školní rok 1869–70.)

Předměty vyučovací	Den a hodina	Posluchařna	Profesoři a docenti
A) Oddělení pro stavitelství vodní a silniční.			
I. roční běh.			
1. Matematika I. roční: Sferická trigonometrie a polygonometrie. Analytická geometrie. Algebraická analýza a rovnice stupňů vyšších. Záčet počtu diferenciálních a integrálních	den 9–10 po 9–10 sob. 10–12	II	Dr. Blásek.
2. Deskriptivní geometrie	den 10–11 den 11–12 ú. čtr. 8–10 po 9–10	XI.	Tiiser.
3. Všeobecná fyzika	den 10–11 den 11–12 ú. čtr. 8–10 po 9–10	X.	Zenger.
4. Mineralogie v znaním běhu	den 7–8 sob. 7–9	XI.	Krejčí.
5. Geologie v líním běhu	den 7–8 sob. 7–8	X.	Krejčí.
6. Kreslení od ruky (I. běh)	ú. čtr. sob. v den 6–8 večer v let 6–8 ráno	XVI.	A. Deorák.
II. roční běh.			
1. Matematika II. roční. Diferenciální a integrální počty. (Předběžné vzdělání: Matematika I. roční.)	den 9–10 ú. čtr. od 2–4	IV.	Dr. Studnička. Dr. Studnička.
2. Geodazie I. běh. Teorie strojů, měřičů polní a nivelování. (Předběžné vzdělání: Matematika I. roční, deskriptivní geometrie a všeobecná fyzika)	den 10–11 po. čtr. pát. 11–12 v letním běhu	X. XIV.	Müller.
3. Technická mechanika (Předběžné vzdělání: Matematika I. roční, deskriptivní geometrie, všeob. fyzika)	den 8–9	VIII.	Hausmann.
4. Encyklopedie lučby. (Předběžné vzdělání: všeobecná fyzika a mineralogie)	po. stř. čtr. 2–3	K.	Štulba.
5. Technická fyzika. (Předběžné vzdělání: všeobecná fyzika)	sob. 8–10	X.	Zenger.

1) První známí zjednotitelské práce.
2) Kreslení od ruky: první přednáška v den 10–11, druhá v den 11–12 (dopolední a odpolední), třetí v den 12–1 (odpolední a večerní).
3) Kreslení od ruky: první přednáška v den 10–11, druhá v den 11–12 (dopolední a odpolední), třetí v den 12–1 (odpolední a večerní).
4) Kreslení od ruky: první přednáška v den 10–11, druhá v den 11–12 (dopolední a odpolední), třetí v den 12–1 (odpolední a večerní).
5) Kreslení od ruky: první přednáška v den 10–11, druhá v den 11–12 (dopolední a odpolední), třetí v den 12–1 (odpolední a večerní).

V roce 1870 založili studenti české techniky svůj první spolek, zaregistrovaný pod názvem Spolek posluchačů inženýrství. Jeho členy mohli být posluchači všech inženýrských oborů vyučovaných na tehdejších čtyřech odborech školy, konkrétně stavebního inženýrství, pozemního stavitelství (architektury), stavby strojů a chemie. Postupně vznikly spolky na všech oborech, které na univerzitě přibývaly. Jednalo se například o zemědělství, zeměměřičtví, elektrotechniku, lesnictví, komerční inženýrství. Spolky vydávaly první učebnice, finančně podporovaly nemajetné kolegy, spravovaly nadační fondy, organizovaly exkurze i plesy. Po roce 1945 již některé z nich nebyly obnoveny, další splynuly na začátku 50. let se vznikajícím ROH. Zdroj: Archiv ČVUT, fond 116, Spolky posluchačů ČVUT.

Ve 20. letech minulého století inicioval student elektrotechniky Ivo Rajniš vznik veřejného fóra, na jehož obsahu by se podíleli studenti všech fakult ČVUT. Profesori záměr podpořili a akademický senát schválil v květnu 1931 jeho koncepci. Periodikum mělo informovat o studentských otázkách, vést diskuse, nebo seznamovat studenty s praxí v jejich oborech. Vznikl tak časopis Technik, který v Praze vycházel v letech 1931 až 1939. Tisk zajišťovalo nakladatelství Spolku inženýrů a architektů. Po roce 1945 již časopis nebyl obnoven.

V roce 1920 byl na návrh profesorského sboru vydán nový statut a dosavadní název Česká vysoká škola technická v Praze se změnil na České vysoké učení technické. V roce 1925 byl v Dejvicích položen základní kámen k budoucímu vysokoškolskému areálu podle návrhu profesora školy, architekta Antonína Engela. Tvořily ho budovy pro všech sedm fakult, Rektorát ČVUT a Výzkumný ústav hmot a konstrukcí stavebních, dnešní Kloknerův ústav. Do roku 1939 byly postaveny pouze dva bloky a další výstavba pokračovala až od konce 50. let podle projektů vzešlých z architektonických soutěží. Zdroj: Archiv ČVUT, sbírka obrazových dokumentů.

Studenti a absolventi komerčního inženýrství na ČVUT Ing. Václav Paleček, Čeněk Adamec, Lubomír Zink a strojař Božetěch Dubový se zasloužili o to, aby byl 17. listopad vyhlášen Mezinárodním dnem studentstva. Toto datum mělo připomínat události z listopadu 1939. Už v roce 1941 se podařilo svolat shromáždění zástupců studentů ze čtrnácti spojeneckých národů, kde bylo usnesení o tomto významném dni podepsáno. Později listinu ratifikoval první poválečný studentský kongres v Praze. Foto: Setkání představitelů Svazu československých studentů v exilu s prezidentem Benešem, v březnu 1941 v Londýně. Zcela vlevo L. Zink, zcela vpravo V. Paleček. Zdroj: Archiv ČVUT, sbírka obrazových dokumentů.

Majáles byl původně slavnost středoškoláků. Se svými profesory se vydávali obvykle v průvodu a s prapory v den květnových školních prázdnin do přírody oslavit jaro. V Praze se od konce 19. století majálesy konaly na holešovickém výstavišti. To už se slavnost rozšířila i mezi vysokoškoláky, stala se společenskou událostí, která měla svoji pozitivní roli i v posilování národního cítění. Po 1. světové válce se obnovily větší coby odpolední slavnost a zábavní večer s recitací, zpěvem i divadlem a tancem. Obnoveny byly i po 2. světové válce, ale už v letech 1946 a 1947 se jich dotkly společenské změny. Zdroj: Archiv ČVUT.

V zimním semestru 1948/1949 byly z podnětu ÚV KSČ Ministerstvem školství věd a umění realizovány takzvané studijní prověrky. Jejich skutečným cílem bylo vysoké školy „nemilosrdně vyčistit od reakčních studentů“ a změnit sociální strukturu studujících. Vyloučení ze studijních důvodů umožnila provedená změna dosud platného předpisu, a to s platností od 30. listopadu 1948. Na ČVUT bylo prověřováno 10 114 posluchačů, 2 685 jich bylo vyloučeno. Nejvíce, celkem 898, jich bylo z Vysoké školy věd hospodářských (prověřováno 2 418), 696 bylo strojařů a elektrotechniků (prověřováno 2 963) a 483 studentů lesního a zemědělského inženýrství (prověřováno 1 348).

V roce 1957 schválila vláda návrh na dostavbu areálu vysokých škol v Dejvicích, které pro potřeby ČVUT zakoupil ve 20. letech stát. Podle návrhu architektů Čermáka a Paula byl vystavěn monoblok Fakulty elektrotechnické a Fakulty strojní. Jeho slavnostní otevření se konalo 27. června 1969. V další etapě se stavěly budovy Fakulty stavební. Autory byli také profesor Paroubek a Ing. arch. Hladík. Stavba byla dokončena v roce 1982. Souběžně byl v letech 1962 až 1973 vybudován objekt výtopny a v ulici Jugoslávských partyzánů menza. Zdroj: Archiv ČVUT, sbírka obrazových dokumentů.

➤ V roce 1938 zvítězil pro přemostění Nuselského údolí návrh trémového mostu profesorů železobetonu na ČVUT Bechyněho a Kozáka. Model tubusu pro podzemní dráhu byl odzkoušen na ČVUT, dnešním Kloknerově ústavu. Tento projekt se ale nerealizoval.

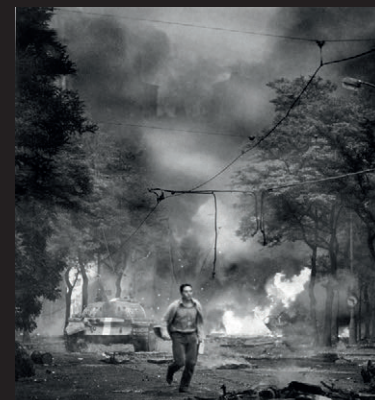
Nadšení letečtí modeláři a spolužáci z reálky Miroslav Hajn a Pavel Beneš se v roce 1912 stali studenty strojího inženýrství na české technice. Jejich studium přerušila 1. světová válka, pokračovat mohli až na podzim 1919. Už v létě 1919 ale Beneš s obchodníkem V. Malým založili Společnost Avia pro opravy a výrobu letadel. Připojil se k nim také M. Hajn a v roce 1920 zkonstruovali první motorové letadlo typu „BH“. Jeho pokroková konstrukce – dolnokřídový jednoplošník, měla na 1. mezinárodní letecké výstavě v Praze v roce 1920 velký ohlas. Ve vývoji této typové řady až do posledního „BH 33“, pokračovali až do roku 1929. Byla to letadla sportovní, dopravní provozovaná ČSA i v cizině i letadla stíhací nebo upravená pro letecký výcvik. Dosáhla řady sportovních úspěchů na mezinárodních závodech. Foto: Avia BH 1 na 1. mezinárodní letecké výstavě v Průmyslovém paláci v Praze, 1920.

V červnu 1925 navštívila Prahu nositelka Nobelovy ceny Marie Curie-Skłodowska. Její příjezd zprostředkoval RNDr. František Běhounek, tehdy asistent Státního radiologického ústavu v Praze. Jako čerstvý absolvent fyziky, chemie a matematiky během roku 1922 a několika dalších letech pracoval v „Institut du Radium“ v Paříži, v laboratoři, kterou Marie Curie vedla. Umožnilo mu to stipendium francouzské vlády pro československé studenty. Marie Curie navštívila kromě radiologického ústavu, Jáchymova a uranových dolů také ústav Julia Stoklasy, profesora Vysoké školy zemědělského a lesního inženýrství ČVUT, a zajímala se o výsledky jeho zkoumání vlivu radioaktivity na rostliny. Setkala se i s prezidentem T. G. Masarykem.

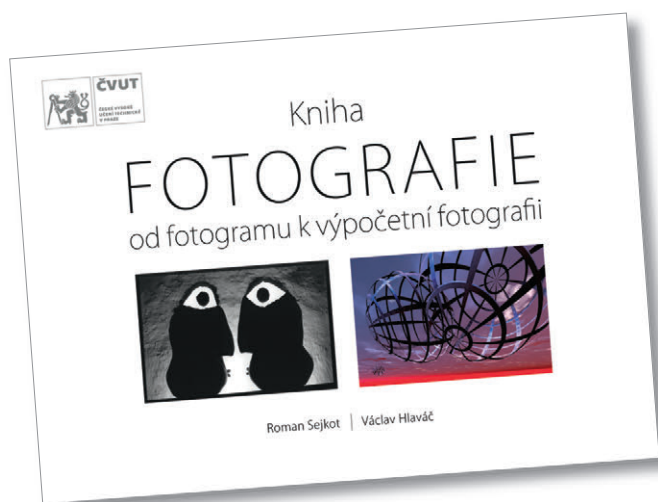
První studii přemostění přes Nuselské údolí ocelovým obloukovým mostem uveřejnil v roce 1903 Jaroslav Marjanko. Návrh železobetonového obloukového mostu publikovali až v roce 1919 Stanislav Bechyně a Bohumír Kozák. I když nakonec nedošlo k vypsání soutěže, obec Nusle a Pankrác se postaraly o popularizaci Bechyňova projektu uspořádáním přednášky a představením jeho náčrtů. V letech 1926–1939 proběhly ještě tři architektonické soutěže. Vždy se proti sobě uplatňovaly dvě základní koncepce – ocel nebo železobeton. V roce 1938 zvítězil návrh trémového mostu profesorů železobetonu na ČVUT Bechyněho a Kozáka. Model tubusu pro podzemní dráhu byl odzkoušen na ČVUT, dnešním Kloknerově ústavu. Jeho stavba se ale nerealizovala ani po roce 1953. Poslední soutěž v letech 1956–1960 neměla jednoznačného vítěze. V té době se již úspěšně uplatňovala nová technologie předpjatého betonu. Podle ní byla zadána roku 1960 magistrátem stavba mostu, zahájená v roce 1967 podle Projektového ústavu dopravních a inženýrských staveb. Pro automobilový provoz byl 485 m dlouhý a 26,5 m široký most nazvaný Most Klementa Gottwalda zpřístupněn v únoru 1973, pro provoz metra v květnu 1974. V roce 1990 byl přejmenován na Nuselský. Foto: Archiv ČVUT.

Autor této fotografie, docent Jiří Všecká, studoval a působil na Fakultě strojího ČVUT. V srpnu 1968 se předčasně vrátil z dovolené do Prahy. Proto mohl zachytit i první hodiny a dny okupace. Ve své knize „Chodec s objektivem“ o tom píše: „Velkým, nepřehlédnutelným fotákem jsem na Hradčanech „cvakal“ nervózní vojáky, kteří mi nakonec namířili nabitými samopaly na břicho a zabavili nafocený film. Z Hradčan jsem odjel nejkratší cestou na Vinohrady, kde se bojovalo o Československý rozhlas. Během výbuchů muničních vozů se mi podařil záběr – jakoby srpnové memento – exploze, hořící ulice, tank a běžící muž s rozhlasovým přístrojem v ruce“. Zdroj: Archiv ČVUT.

Dvě knihy

Nejen dvě výpravné publikace – Kniha FOTOGRAFIE a Anatomie dítěte/Nipioanatomie, které byly Nakladatelstvím ČVUT vydány u příležitosti 310. výročí univerzity, poutaly pozornost na mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy Praha 2017. Stánek ČVUT v pravém křídle Veletržního paláce zaujal už samotným pojetím univerzitní expozice. Ta byla díky modernímu designu a svítícímu pultu se zvýrazněním „310 let“, který připravili kolegové z Fakulty architektury ČVUT v rámci projektu PET-MAT, nepřehlédnutelná. Součástí prezentace Nakladatelství ČVUT na veletrhu, který se uskutečnil ve dnech 11. až 14. května 2017, byla i setkání s autory přímo na stánku ČVUT. Profesor Ivan Dylevský, děkan FBMI, zde hovořil o právě vydaném druhém dílu své unikátní Anatomie dítěte – Nipioanatomie a o knize FOTOGRAFIE (s podtitulem od fotogramu k výpočetní fotografii) diskutovali a také ji podepisovali její autoři, Mgr. Roman Sejkot a prof. Václav Hlaváč (CIIRC). (vk)

➤ Kniha FOTOGRAFIE/od fotogramu k výpočetní fotografii

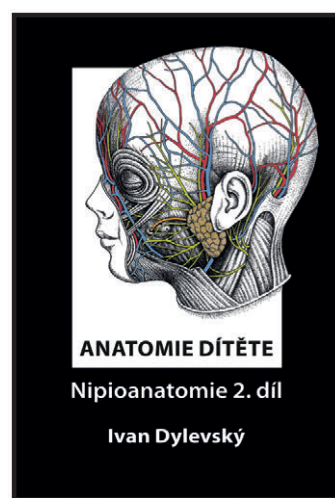
Roman Sejkot, Václav Hlaváč

1. vydání, 258 stran

ISBN 978-80-01-06081-0

➤ Kniha se zabývá obrazovým fenoménem, prozíravě již v roce 1839 nazvaným fotografie, z nejrůznějších hledisek. Předkládá vývoj, historii a nástin budoucnosti analogové a digitální fotografie od jejího pořízení přes zpracování, distribuci a užití až k archivaci. Poskytuje hlubší technické základy a pohled na souvislosti, např. v oblasti algoritmů zpracování obrazu či vlivu fotografie na rozvoj globální civilizace. Publikace nabízí množství ukázek a příkladů k samostatnému experimentování s metodami zpracování obrazu a pokouší se nahlédnout skrz aktuální technické trendy do budoucnosti fotografie.

„Jde o zajímavý a svěží počín. Kniha není bezduchou technickou příručkou ve stylu Naučte se fotit 1, 2, 3, ani uměnovědným traktátem, ale laskavým průvodcem světem fotografie ve všech jeho aspektech. Dává technické rady, ale také vede čtenáře k přemýšlení,“ hodnotí výpravnou publikaci její recenzent doc. Dr. Ing. Radim Šára. „Kniha je vyvážená a nikde nezabíhá do podrobností, zájemcům o hlubší studium dává odkazy na velkou řadu dobře vybraných zdrojů. Autoři jsou zkušení jak v oboru čisté fotografie, tak ve vědeckém a inženýrském oboru digitálního zpracování obrazu. Takový autorský tým je v českém prostředí bezesporu zcela jedinečný.“

➤ Anatomie dítěte. Nipioanatomie 2. díl

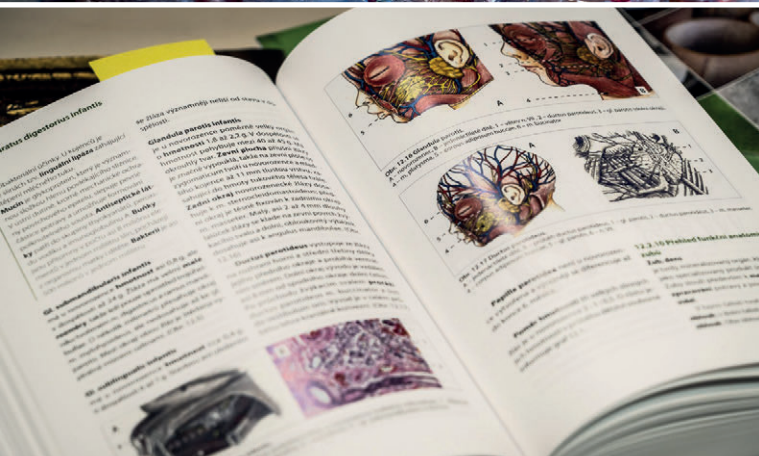
Ivan Dylevský

1. vydání, 646 stran

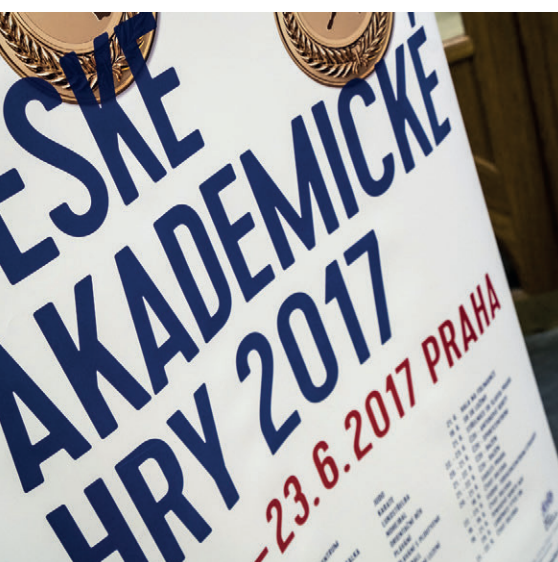
ISBN 978-80-01-06047-6

➤ Druhý svazek široce koncipované monografie Anatomie dítěte organicky navazuje na první díl mapující stavbu dětského organismu a je zaměřen především na anatomii dětských orgánů. Kromě popisu makroskopické a mikroskopické stavby jednotlivých orgánových systémů vycházející ze zvyklostí anatomických deskriptí dospělého těla jsou do textu zařazeny exkurze snažící se zachytit klíčové prvky evoluce dané orgánové soustavy. Popis ontogenetického vývoje se omezuje na některé novější údaje o mechanismu vývoje dané struktury. Dvousvazkové dílo vytváří teoretický základ nového vědního oboru – nipioanatomie.

[Foto: Jiří Ryszawy a redakce]

➤ **Letos jsme ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou v Praze pořádali již třetí akademické hry – ty první byly v roce 2010 a další hned rok nato. V jejich rámci bylo uspořádáno 23 akademických mistrovství ČR, jichž se v červnu zúčastnilo přibližně 1 600 studentů z 33 vysokých škol v ČR.**

Akademické hry

Ve dnech 18. až 23. června 2017 se v Praze uskutečnily 16. české akademické hry, jejichž pořadatelem bylo České vysoké učení technické spolu s Českou zemědělskou univerzitou a Českou asociací univerzitního sportu. Soupeřilo se ve 24 sportech – počínaje aerobikem, atletikou, judem či lukostřelbou, přes míčové hry až po sportovní lezení či vodní slalom.

Tuto velkou akci organizovali především učitelé z Ústavu tělesné výchovy a sportu ČVUT, kteří také působili ve funkcích trenérů sportovců ČVUT. „Hry byly účastníky hodnoceny velice kladně. Významnou podporou při organizaci her bylo pro nás ve všech případech vedení ČVUT v čele s pány rektory Havlíčkem a Konvalinkou za pomoci Odboru vnějších vztahů Rektorátu, bez kterých bychom nemohli hry na takové úrovni uspořádat,“ řekl po skončení her docent Jiří Drnek, ředitel ÚTVS ČVUT.

Nejúspěšnějšími sportovci ČVUT se zlatými medailami byli David Kučera (atletika běh na 1 500 m), Vít Přindiš (vodní slalom K1) a Jindřich Kukač (čtyřhra mix v badmintonu). V kolektivních sportech to byla družstva fotbalu mužů, softbalu mužů a nohejbalu trojic.

Další medaile pro ČVUT vybojovali: stříbro – ženský tým florbalu a Hana Straková v karate, bronz – Jan Fait v karate, Tomáš Kubelka v orientačním běhu, ženský basketbalový tým a mužstva volejbalu a florbalu. Cenným úspěchem je i 4. místo Vojtěcha Kettnera v orientačním běhu. (vk)

[Foto: Jiří Ryszawy]

➤ **Více na www.ceskeakademickéhry.cz**

Zahradní slavnost

Pod záštitou předsedy Senátu Parlamentu České republiky Milana Štěcha se 13. června 2017 uskutečnil letní koncert Akademického orchestru ČVUT pod vedením dirigenta Jana Šrámka ve Valdštejnské zahradě. Slavnosti, která byla součástí oslav 310. výročí ČVUT, se zúčastnili studenti a zaměstnanci univerzity a mnozí hosté.

Při této příležitosti prof. Petr Konvalinka, rektor ČVUT, ocenil mnohé osobnosti nejen z naší akademické obce, když jim předal stříbrné medaile vydané k výročí univerzity. Autorem je český medailér a sochař Michal Vitanovský. Medaile má z averzní strany logo univerzity, na reverzní je pak vyobrazen Christian Joseph Willenberg.

Medaili k výročí 310 let jako první převzali Milan Štěch, předseda Senátu Parlamentu ČR, a Oldřich Bubeníček, hejtman Ústeckého kraje. Oceněna byla i Vědecká rada ČVUT, za kterou medaili převzal prorektor pro vědeckou a výzkumnou činnost ČVUT prof. Ing. Zbyněk Škvor, CSc., a její členové: prof. Dr. Ing. Vladimír Blažek, působící dlouhodobě na RWTH

Aachen, prof. Ing. Petr Moos, CSc., dlouholetý děkan FD ČVUT, bývalý prorektor pro rozvoj ČVUT, prof. Ing. Vladimír Kučera, DrSc., dr. h. c., bývalý děkan FEL a dlouholetý ředitel MÚVS (nyní působí v CIIRC), Ing. Eduard Palíšek, Ph.D., MBA, generální ředitel společnosti Siemens, s.r.o., a člen představenstva Svazu průmyslu a dopravy ČR a Ing. Stanislav Pospíšil, DrSc., dlouholetý ředitel ÚTEF, na němž dosud působí.

Prof. Petr Konvalinka při řízení školy úzce spolupracoval se svými předchůdci, emeritními rektory ČVUT. I oni byli mezi těmi, jimž touto formou současný rektor poděkoval. Medaili k 310. výročí převzali: doc. Ing. Antonín Pokorný, CSc. (pověřen funkcí rektora v letech 1996 až 1997), prof. Ing. Jiří Witzany, DrSc. (rektorem v období let 2000 až 2006) a prof. Ing. Václav Havlíček, CSc. (v pořadí 94. rektor ČVUT v letech 2006 až 2014).

Dalšími vyznamenanými byli děkani prof. Ing. Michael Valášek, DrSc. (FS), prof. Ing. arch. Ladislav Lábus, Hon. FAIA (FA), prof. MUDr. Ivan Dylevský, DrSc.

(FBMI), dva proděkani – prof. MUDr. Jozef Rosina, Ph.D. (FBMI) a prof. Ing. arch. Zdeněk Zavřel, dr. h. c. (FA), a ředitelé univerzitních součástí: doc. Ing. Lenka Švecová, Ph.D. (MÚVS), doc. PaedDr. Jiří Drnek, CSc. (ÚTVS), doc. Ing. Lukáš Ferkl, Ph.D. (UCEEB), doc. Ing. Jiří Kolísko, Ph.D. (KÚ) a doc. Ing. Ivan Štekl, CSc. (ÚTEF). Rektor ČVUT udělil medaili k výročí 310 let též Akademickému senátu ČVUT, kterou převzal jeho předseda doc. Ing. Jan Janoušek, Ph.D., a jeho členům: Ing. Bc. Pavlu Andrešovi, Ph.D., prof. Ing. Zdeňku Bittnarovi, DrSc., doc. Ing. Jiřímu Cajthamlovi, Ph.D., prof. Ing. Václavu Hlaváčovi, CSc., Ing. arch. Daliboru Hlaváčkoví, Ph.D. a PhDr. Jaroslavu Schmidovi, CSc.

Ocenění převzali i prof. Ing. František Vejražka, CSc., bývalý dlouholetý prorektor pro vnější vztahy ČVUT, Ing. Petra Mikešová z CIIRC, Ing. Vít Kosina, vedoucí Odboru výstavby a investiční činnosti Rektorátu ČVUT a Mgr. Michal Čermák, CIIRC.

(red) [Foto: Jiří Ryszawy]

➤ Na programu byly skladby A. Vivaldiho, J. S. Bacha, E. Griega, W. A. Mozarta, C. Debussyho, L. Bernsteina a J. Offenbacha.

Technika pro zdraví

Festival vědy, jenž se uskutečnil 6. září 2017 tradičně na „Kulaťáku“, přilákal do Dejvic stovky dětí, rodičů, učitelů a dalších zájemců. Pravidelně se této akci účastní i jednotlivé fakulty ČVUT, které zde představují, na čem jejich vědci, ale mnohdy i studenti, nyní pracují. Zástupci ČVUT na stáncích na Vítězném náměstí prezentovali studentské formule, interaktivní hry, ovládání roboruky a další technické novinky.

Ve speciální expozici Technika pro zdraví, letos realizované v rámci výročí 310 let založení ČVUT, byla prezentována radiologická fyzika, lineární urychlovač, protonové centrum atd. Samozřejmě nechyběla ani oblíbená sanitka Fakulty biomedicínského

inženýrství, kde se prováděla nejrůznější měření a v níž byly demonstrovány důležité monitorovací systémy.

Mnohé prezentace se odehrály před kamerami České televize. Profesor Jaroslav Pollert například divákům přiblížil vystavený model slalomářského vodního kanálu pro olympijské hry v Rio de Janeiru, který vznikl ve Vodohospodářském experimentálním centru Fakulty stavební ČVUT a za který jeho syn, prof. Jaroslav Pollert mladší, vloni obdržel ocenění Sport a Inovace, které uděluje Mezinárodní olympijský výbor za originální nápady a přínos rozvoji sportu.

(red) [Foto: Jiří Ryszawy]

Více kvality než kvantity

[Zamyšlení nad současností i budoucností technického vzdělávání]

Okamžiky, kdy jsme si během tohoto roku připomínali výročí univerzity, jsou též příležitostí k pohledu do budoucna.

ČVUT je zcela jednoznačně nejvýznamnější technická univerzita v České republice. Za poslední dvě dekády udělala výrazný pokrok na cestě k zařazení se mezi evropské významné a vyhledávané výzkumné univerzity. Její největší výhodou je nejširší nabídka akreditovaných studijních programů u nás a rozsáhlá spolupráce se zahraničím. Tato škola ale má něco, co ji od velké části evropských škol podobného směru odlišuje. Tím je její historie, tradice a dlouhodobé výsledky. A právě na těchto hodnotách by měl zřizovatel ve svých investičních a rozvojových programech myslet.

Značným pozitivem je různorodost a atraktivnost studijních programů a progresivních studijních směrů. Za velký přínos považuji, vedle otevření Univerzitního centra energeticky efektivních budov, především možnost využít nejmodernější pracoviště daného typu u nás, kterým je Český institut informatiky, robotiky a kybernetiky. Právě toto pracoviště by mohlo zásadním způsobem přispět k rozšíření spolupráce školy s průmyslem, stejně tak i ke zviditelnění na mezinárodní úrovni. Možnost účasti studentů i doktorandů na výzkumné činnosti a spoluúčast na moderních inovačních projektech je vysoce nadstandardní. To vše vytváří ty nejlepší předpoklady pro velmi dobrou uplatnitelnost absolventů na trhu práce.

Pokud skutečně chceme dosáhnout toho, aby aspoň dvě české univerzity prorazily ve světových žebříčcích hodnocení univerzit, musíme se soustředit na změny v následujících třech oblastech: efektivnost vzdělávacího procesu na základním a středním školství, financování vědy, výzkumu a inovací a v neposlední řadě systém řízení vysokého školství. Není potřeba revolucí a absolutních změn v definování vládních strategií, ale realizovat řadu dílčích a nepopulárních kroků, o kterých se roky pouze mluví a které politikům body nepřinesou. Jsou to opatření nutná, nikoliv postačující.

Pozitivní vztah k vědění se získává na základních školách

Klíčem k úspěchu jsou kvalitní učitelé, kteří mají schopnost probudit v dětech lásku a touhu po vědění. To vyžaduje kvalitní pedagogy a menší počet žáků ve třídách. Ve středním školství musíme opustit filozofii, že každý musí mít maturitu. Právě učňovské školy či odborné střední školy bez maturitního vysvědčení by mohly zajistit nejen kvalitní řemeslníky, ale i tolik potřebné techniky. Vedle nich by pak měly existovat průmyslové školy s maturitou a klasická gymnázia. To by umožnilo zaměřit se více na kvalitu než na kvantitu. Menší počet maturantů, ale s větší kvalitou je cestou k tomu, aby na vysoké školy nevstupovali studenti, kteří ve valné většině potřebují doučování z matematiky či fyziky. To samo o sobě pomůže k vyšší efektivnosti vzdělávání a následně i k lepším výsledkům školy jako celku.

Zásadní změna financování procesu výzkumu, vývoje a inovací

Jsme malá země, ve které rozdělujeme peníze určené pro VVI na tři „hromádky“ – AV, VŠ, průmysl – a ty se dále dělí na financování institucionálního výzkumu a projekty. Tyto prostředky bychom měli soustředit tak, aby se jedno příbuzné

téma řešilo pouze na jednom pracovišti na evropské či světové úrovni a nedocházelo k tříštění kapacit a zdrojů. Náprava ve financování a řízení VVI povede nejen k efektivnějšímu využívání poskytovaných prostředků a většímu využití výsledků v praxi, ale hlavně k většímu propojení celého procesu se vzděláváním budoucích absolventů, inženýrů a doktorandů.

Systém řízení vysokých škol

Stávající systém řízení, a to nejen ČVUT, ale všech vysokých škol, nezajišťuje rovnováhu mezi zodpovědností a pravomocí. Znemožňuje tak efektivní řízení a realizaci schválených strategických priorit školy. Nepodporuje efektivní mezioborovou spolupráci a účinné posílení perspektivních pracovišť. To vede k preferování „své“ fakulty na úkor perspektivního rozvoje celé univerzity. Když k tomu přeládnou osobní spory a dílčí zájmy, může být chod školy snadno paralyzován. Bez změny zákona o vysokých školách se zlomové spolupráce s průmyslem a posunutím našich škol (aspoň dvou) ve světových žebříčcích nedočkáme.

Určitě je potřebné, ve snaze dosáhnout špičkové evropské úrovně, přijmout celou řadu dalších opatření. Dlouhodobý úspěch se dá udržet jen v případě kvalitní základny studentů, účinného propojení školy se špičkovými vědeckými ústavy a inovací centry doma i v zahraničí a propojení s hospodářskou sférou. V neposlední řadě pak změnou způsobu řízení tak, aby byl podstatně efektivnější. Jistě lze zmínit celou řadu dalších opatření, počínaje přivedením zahraničních profesorů na ČVUT, a to ne ve formě krátkodobých návštěv či kurzů, ale na základě minimálně tříletého závazku, větší spolupráce, resp. integrace s některými školami, až po změnu systému financování vysokých škol, kterým by byla ukončena letitá praxe diskriminování pražských škol. To by ovšem už nebylo přání k 310. výročí, které jsme letos s ČVUT mohli slavit...

**Ing. Jaroslav Míl, MBA,
místopředseda Správní rady ČVUT
[Foto: archiv redakce]**

1. Jak vidíte současné ČVUT, jaká jsou jeho pozitiva?

2. Co je podle vás nyní klíčové pro úspěšný rozvoj naší univerzity, aby ČVUT bylo ještě renomovanější a žádanější nejen v naší zemi, ale i v mezinárodním prostředí?

Ing. Karel Zýka,
ředitel Techniky a správy,
Český rozhlas

ČVUT vnímám jako respektovanou a oblíbenou univerzitu jak v České republice, tak v zahraničí, která se může pyšnit dlouhou tradicí, hrdými studenty a hodnotným výzkumem. ČVUT tvoří nepochybně jeden z pilířů vzdělávacího systému České republiky.

Pro další rozvoj je podle mě nezbytné udržet vysokou úroveň výuky i nároků na studenty. To ale samo o sobě dnes již nestačí. Důležité je zabránit odchodům mladých akademických pracovníků, získat podporu na výzkum z EU a zajistit modernizaci infrastruktury. Velmi by pomohlo, pokud by došlo k přesunu důrazu na hodnocení kvality výstupů a výsledků výzkumu na místo kvantity studentů, což se ale neobejde bez příslušných legislativních změn. Jsem také přesvědčen, že je nezbytné být velmi aktivní v mezinárodní spolupráci a v dnešní době též dbát na dostatečnou prezentaci všech výsledků jak vůči odborné, tak i široké veřejnosti. ČVUT má obrovskou vnitřní sílu a velký potenciál a proto nepochybuji, že zmíněné výzvy dobře zvládne.

Mgr. Ivana Vitisková, ředitelka,
Gymnázium, SOŠ a Vyšší odborná
škola, Ledec nad Sázavou

ČVUT vidím jako výzkumnou technickou univerzitu patřící k největším vysokým školám v Evropě s řadou specifických a unikátních pracovišť, které se významnou měrou účastní výzkumných programů na národní a mezinárodní úrovni. Je velmi důležité, že pracuje na konkrétních výzkumných a inovačních projektech na objednávku tuzemských průmyslových partnerů nebo státu, řeší i mezinárodní grantové projekty základního nebo aplikovaného výzkumu a reaguje pružně na potřeby ČR v technických oborech. Pozitiva v oblasti vzdělávací nabídky vidím v množství nabízených studijních programů, což je zajímavé pro naše absolventy.

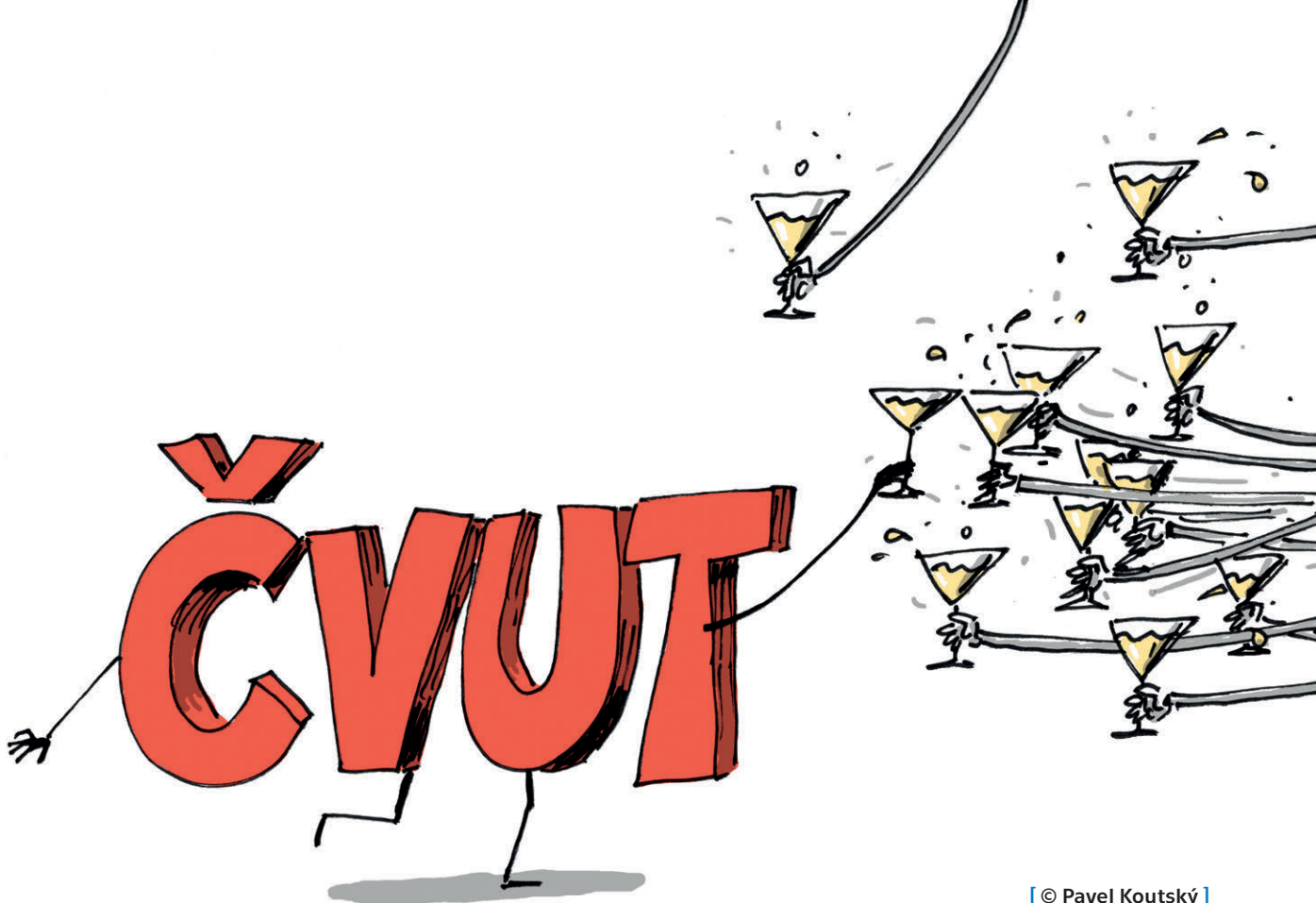
Za klíčové považuji získávání požadovaného počtu kvalitních uchazečů o studium s odpovídajícími znalostmi, dovednostmi a motivací pro technické vzdělávání, dále udržení a postupné získávání nových kreativních, motivovaných a tvůrčích vysokoškolských pedagogů s možností lepšího finančního ohodnocení. Rozvoj univerzity zvýší i počet hostujících nebo trvalých pedagogů ze zahraničí, počet zaměstnanců vyjíždějících na dlouhodobé zahraniční stáže, spolupráce s Akademií věd ČR, spolupráce s průmyslem, s vybranými vysokými/vyššími/středními školami, užší kontakt se zahraničními univerzitami, transfer technologií a znalostí pro společnost. Uvedeným bude ČVUT posilovat schopnost obstát v konkurenčním prostředí českých i zahraničních univerzit.

PaedDr. Zdeněk Hrdina, ředitel,
Střední průmyslová škola stavební
a Obchodní akademie, Kadaň

ČVUT vnímám z pohledu ředitele nevelké střední odborné školy, která připravuje především žáky stavebních oborů. ČVUT velmi úspěšně usiluje o to, aby držela krok s nejmodernějšími trendy ve vývoji a vědě. Za velmi pozitivní považuji zájem o spolupráci se středními odbornými školami a hlavně její podporu ze strany vedení ČVUT, což dává možnost i žákům mimopražských škol seznamovat se s novinkami a trendy v oboru. Velice si cením toho, že SPŠS a OA Kadaň se v roce 2015 stala partnerskou střední školou ČVUT.

Pro úspěšný rozvoj bude z mého pohledu klíčové, jak se škola vypořádá s demografickou křivkou, která se postupně přesouvá ze středních škol na školy vysoké. Zcela jistě bude nutné zesílit kontakty a spolupráci s tradičními středními průmyslovými školami. Nicméně bude potřeba podpořit i výchovu k zájmu o technické obory již na základních školách. Významnou roli bude hrát také spolupráce s dalšími vysokými školami v České republice. Zde by měla převládnout vůle ke spolupráci před vzájemnou revnivostí a bojem o studenty.

[© Pavel Koutský]

Ing. Petr Dvořák, MBA, generální ředitel České televize, člen Správní rady ČVUT

Technologické a informační myšlení je hnací silou současné společnosti a ČVUT je vrcholovou institucí, jež za jeho rozvoj u nás odpovídá. Její absolventi se budou v následujících letech zásadním způsobem podílet na tom, zda Česká republika vůbec dokáže udržet krok s vyspělou Evropou. Tím největším pozitivem ČVUT je, že je si této role vědomo a že ji reflektuje i strategie jeho dalšího rozvoje. ČVUT navíc už nyní nepůsobí jen v oblasti univerzitního vzdělávání, ale v interakci se středními i základními školami dbá na to, aby byly technické a přírodní vědy nadále důležité a atraktivní pro studenty, pedagogy i rodiče.

Každá z univerzit, které se pravidelně umísťují na předních místech žebříčků nejlepších vysokých škol na světě, má rozpočet často větší než všechny vysoké školy v Česku dohromady. ČVUT bych nesmírně přál, aby stejně jako tyto školy mohlo hostit přední zahraniční odborníky, disponovalo moderními laboratořemi nebo poskytovalo studentům perfektní podmínky pro vlastní práci a výzkum. Ale na takový stav věcí musíme všichni v České republice ještě počkat. Jako důležité proto nyní vidím, aby se studenti naučili naplno využívat svých stávajících možností, jezdili nabírat zkušenosti do zahraničí, zapojovali se do aplikovaného výzkumu a hledali sami možnosti propojení svého studia a praxe. Jejich aktivity a úspěchy budou pro ČVUT tou nejlepší vizitkou.

